

Eesti Konjunkturiinstituut
Estonian Institute of Economic Research

**Tall Ships Races
majandusliku mõju hinnang
(11.07–14.07.2024)**

Tallinn
September 2024

Tellijaja: Tallinna Kultuuri- ja Spordiamet

Projektgrupi koosseis: Bruno Pulver, Ülo Mattheus, Lia Lepane

Eesti Konjunkturiinstituut

Tartu mnt 10 19080 Tallinn

Tel 5617 3135

E-post eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

© Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Tall Ships Races 2024 Tallinn lühiülevaade.....	5
2. Ettevõtete hinnangud ürituse majandusliku olulisuse kohta.....	7
3. Küllastajate hinnangud Tall Ships Races 2024 ja tehtud kulutuste kohta	14
4. Tall Ships Races mõju Tallinna mainele ja tuntusele.....	21
5. Tall Ships Races küllastajate arv ja majanduslik mõju	23
Kokkuvõtte ja järeldused	26
Lisa 1. Täiendavad andmed osalejate ja küllastajate küsitluse kohta.....	28
Lisa 2. Küllastajate kulude täpsem jaotus	29
Lisa 3. Telia andmete täpsem jaotus	30

Sissejuhatus

Käesolev uuring hindab 2024. aasta 11-14. juulil Tallinnas toimunud Tall Ships Races Tallinn 2024 majanduslikku mõju. Uuringu raames viidi läbi võistluse külastajate ja osalenute ja ning ettevõtete (koostööpartnerite ja teenusepakkujate ning ürituse toimumispiirkonnas asuvate majutus- ja toitlustus- asutuste) küsitlus.

Eestis toimuvad rahvusvahelised spordivõistlused soosivad sporditurismi arengut, kujundavad Eesti mainet ja mõjutavad selle kaudu otseselt Eesti turismimajandust. Eesti on ka osa globaalsest turismi- majanduse vereringest, mille käekäigust sõltub ka Eesti turismisektori areng. ÜRO Turismiagentuuri (UNWTO) hinnangul jõudis rahvusvaheline turism 2024. aasta esimeses kvartalis 97%-ni pandeemiaeelsest tasemest. Agentuuri andmetel reisis jaanuaris-märtsis rahvusvaheliselt enam kui 285 miljonit turisti, mis on umbes 20% rohkem kui 2023. aasta esimeses kvartalis, mis näitab agentuuri hinnangul turismisektori taastumist pandeemia tagajärgedest. Rahalises väärtuses ulatus rahvusvaheline turism 2023. aastal 1,5 triljoni USA dollarini¹.

Tuues näiteid varasematest rahvusvahelistest uuringutest, siis enamasti on need osutanud, et rahaline mõju piirkonnale on suurem kui ürituse külastajate poolt otseselt üritusele tehtud kulutused. Suurbriitannias toimunud kümne erineva maailma ja Euroopa taseme meistrivõistluse (snuuker, badminton, judo, ujumine, seinaronimine jt) majanduslikku mõju võrdlev uuring tõi välja, et vaadeldud kümne ürituse kaudse mõju rahaline väärtus ulatus 250 tuhandest Briti naelast kuni 2,65 miljoni naelani ühe spordiürituse kohta².

Viidatud on ka sporditurismi ja sellega seotud tööstuse kasvavale trendile. Üha enam turismireisidest on seotud kas otseselt spordiüritusel osalemise (võistlemisega) või selle pealtvaatamisega. Sakslased teevad hinnanguliselt 32 miljonit spordiga seotud reisi aastas, mis on 55% kõigist välisreisidest; vähem spordihuvilised pole ka taanlased, kus spordiga seotud välisreise on 52%; brittide otseselt spordis osalemise seotud reise osakaal on 20% ja kaudse osavõituga reise osakaal 50%³.

Oma osa turismitööstuse taastamisel ja arendamisel on riikide toetusmeetmetel rahvusvaheliste spordi- ja vabaajaja ürituste korraldamiseks, kuivõrd iga rahvusvahelise üritusega saabub riiki ka sellega seotud ja sellest huvitatud kontingent välisriikidest. See toob otsest kasu nii üritustega seotud ettevõtetele kui ka korraldajariigile, kellele jäävad maksud osutatud teenustelt ja töötasudelt. Taolised üritused suurendavad toimumiskoha tuntust ning avavad uusi võimalusi sporditööstuse ja turismi arendamiseks. Spordiliikumine, sealhulgas purjesport, mõjutab oma eeskujuga ka elanikkonda harrastama sporti ka ise ja viljelema tervislikke eluviise. Selle majanduslikku mõju tervisenäitajate osas on raske kokku arvestada, kuid see on kindlasti suur.

¹ "International tourism reached 97% of pre-pandemic levels in the first quarter of 2024." UNWTO 21. Mai 2024. <https://www.unwto.org/news/international-tourism-reached-97-of-pre-pandemic-levels-in-the-first-quarter-of-2024> World Tourism Barometer. UNWTO, mai 2024. https://pre-webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2024-06/Barom_PPT_May_2024.pdf?VersionId=U7O62HatIG4eNAj.wcmuQG1PMCjK.Yss

² Chris Gratton, Simon Shibli, Richard Coleman, „The economic impact of majord sports events: a review of ten events in the UK“, The Editorial Board of the Sociological Review 2006, 41-58.

³ Ritchie, Brent W. "Sport Tourism: Interrelationships, Impacts and Issues." Clevedon: Channel View Publications, 2004, lk 2.

1. Lühülevaade: Tall Ships Races 2024

Tall Ships Races 2024:

- Esmakordselt 1973. aastal Cutty Sark Tall Ships Races'i nimetuse all.
- 2024. aastal saabus Tallinnasse 58 purjelaeva.
- Tallinnas viibiti 11.-14. juulini.

Tall Ships Races suurte purjelaevade võistlus algas Cutty Sark Tall Ships Races'i nimetuse all 1973. aastal, kui võistluse sponsoriks oli Cutty Sark Whisky; alates 2004. aastast on sponsoriteks Euroopa erinevad sadamalinnad.

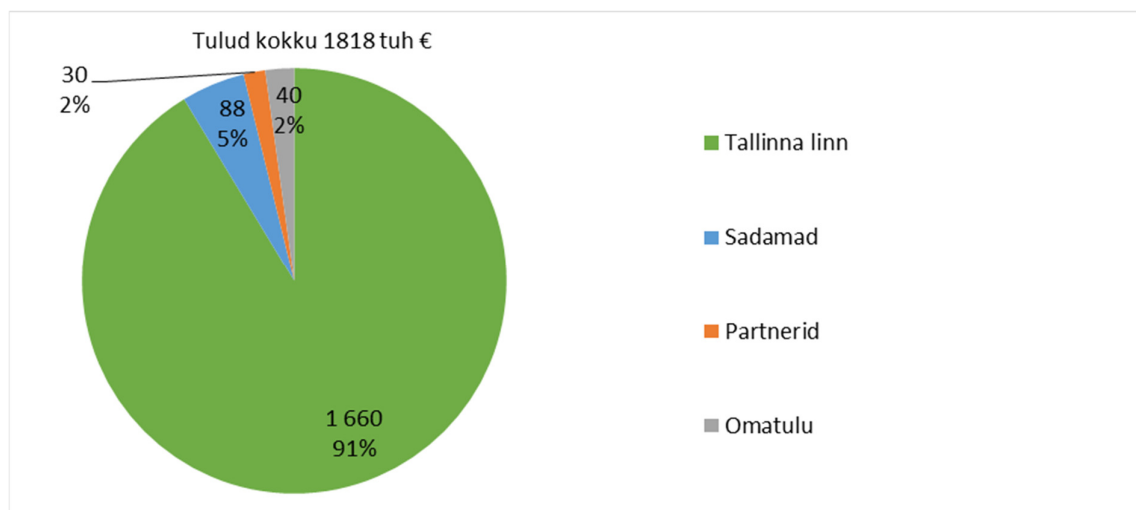
Tall Ships Races 2024 algas 27. juunil Klaipedast Lätis ja lõpetas 5. augustil Szczecinis Poolas. Toimus kolm võistlust: Klaipedast Helsingisse, Tallinnast Turku ja Rootsist Mariehamnist Szczecinisse. Tallinna etapil (Tall Ships Races Tallinn 2024) osales 58 laeva 14 riigist, mis viibisid siin 11.-14. juulini. Laevade meeskonnaliikmeid oli 426 ning purjeõppureid 851, kokku 1277 laevasõitjat. Tallinn toetas 134 purjeõppuri osalemist regatil (kõikidel etappidel kokku).

Regati raames toimus erinevaid üritusi Tallinna Lennusadamas, Vanasadamas, Noblessneri sadamas ja Kalarannas. Võimalik oli külastada laevu, söögiala, laste mänguväljakut ja kontserte, osaleda sportlikes mängudes ja jälgida merel toimuvaid atraktsioone (kaatrite vigursõit, mereparaad jm).

Õpetliku programmiga lastele osalesid üritusel Eesti Punane Rist, Prügihunt, Tallinna Munitsipaalpolitsei, Politsei- ja Piirivalveamet ja raamatukogubuss Katarina Jee. Noblessneri sadamas oli võimalik vaadata KVARK teadusteatri etendusi ning Desiree tantsustuudio ja OMAtsirkuse esinemisi. Samuti sai sõita meretaksoga Lennusadamast Vanasadama kruisialale ning tagasi ja teha erinevate alustega lahesõite.

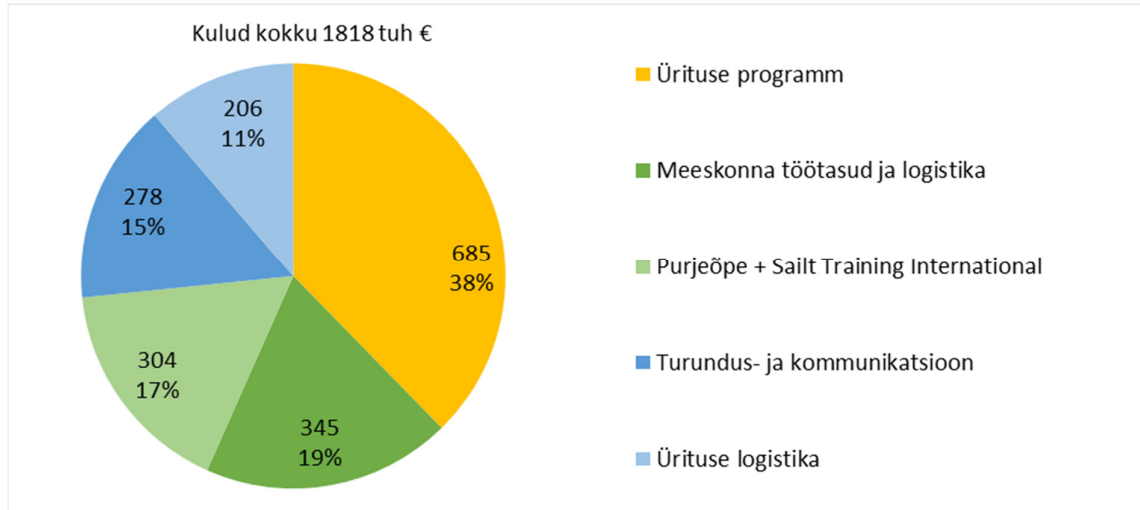
Nelja päeval jooksul anti sadamates rohkem kui 30 tasuta kontserti. Vanasadama kruisialal toimusid Grillfest ja Eesti meistrivõistlused kalagrillimises. Oma müügilettidega olid väljas erinevad kaupmehed.

Joonis 1.1. Ürituse eelarve tulud (tuhandetes eurodes ja %)

Tall Ships Races eelarve tulud ja kulud olid 1818 tuhat eurot. Tuludest valdava osa (1660 tuh eurot, ehk 91%) finantseeris Tallinna Linn. Sadamatelt saadi tuluna 88 tuh eurot, ehk 5%. Partnerid panustasid üritusse 30 tuhat eurot (2%). Üritus teenis omatuluna 40 tuh eurot, ehk 2% eelarvetuludest (joonis 1.1).

Joonis 1.2. Ürituse eelarve kulud (tuhandetes eurodes ja %)

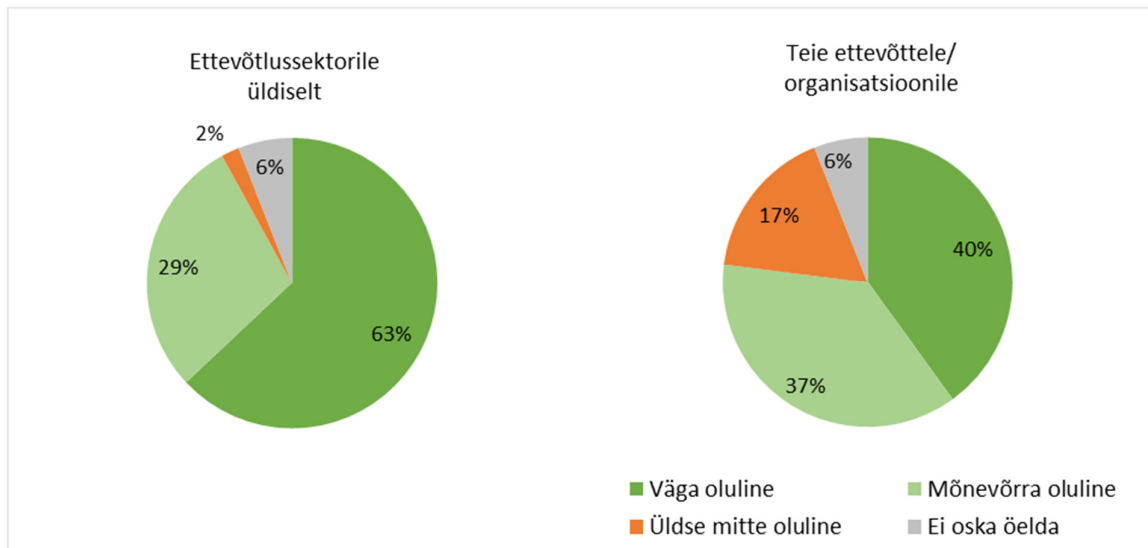

Kuludest kõige suurem osa (685 tuh eurot, 38%) läks ürituse programmile. Ligikaudu viiendik (345 tuh eurot, ehk 19%) kulus meeskonna töötasudeks ja nendega seotud logistikaks. Purjeõppele kulus 304 tuh eurot, ehk 17%. Turunduse- ja kommunikatsiooni kulud moodustasid 278 tuh eurot, ehk 15%. Ürituse logistikakulud olid 206 tuh eurot, ehk 11% eelarvest (joonis 1.2).

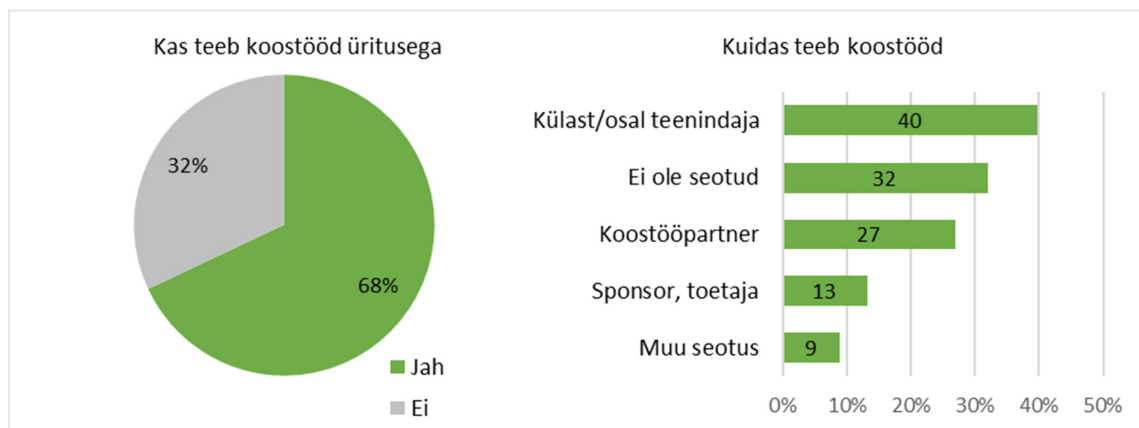
2. Ettevõtete hinnangud ürituse majandusliku olulisuse kohta

Majandusliku mõju hindamisel on ühe meetodina võimalik uurida ettevõtete ja organisatsioonide seisukohti ürituse kohta. Tall Ships Races Tallinn 2024 majandusliku mõju uuringu raames viidi läbi koostööpartnerite ja teenusepakkujate ning ürituse toimumispiirkonnas asuvate majutus- ja toitlustusettevõtete küsitlus, milles üleskutse täita veebipõhine ankeet saadeti 298 ettevõttele ja organisatsioonile. Kutse vastamiseks saadeti e-posti teel 17. juulil, meeldetuletus 30. juulil ja korduvmeeldetuletus 13. augustil. Üleskutse saadeti ettevõtete juhtidele ning koostööpartnerite puhul kontaktisikutele. Valimisse kaasati 155 koostööpartnerit (52% valimist) ja 143 ürituse toimumispiirkonna ning kesklinna piirkonna ettevõtet (peamiselt majutus ja toitlustus, samuti ka turismiteenused, 48% valimist). Vastuseid laekus kokku 68 (vastamise määr 23%), neist 44 koostööpartneritelt (vastamise määr 28%) ja 22 toimumispiirkonna ettevõtetelt (vastamise määr 15%).

Joonis 2.1. Ettevõtete ja organisatsioonide hinnang ürituse toimumise olulisusele (% vastanutest)

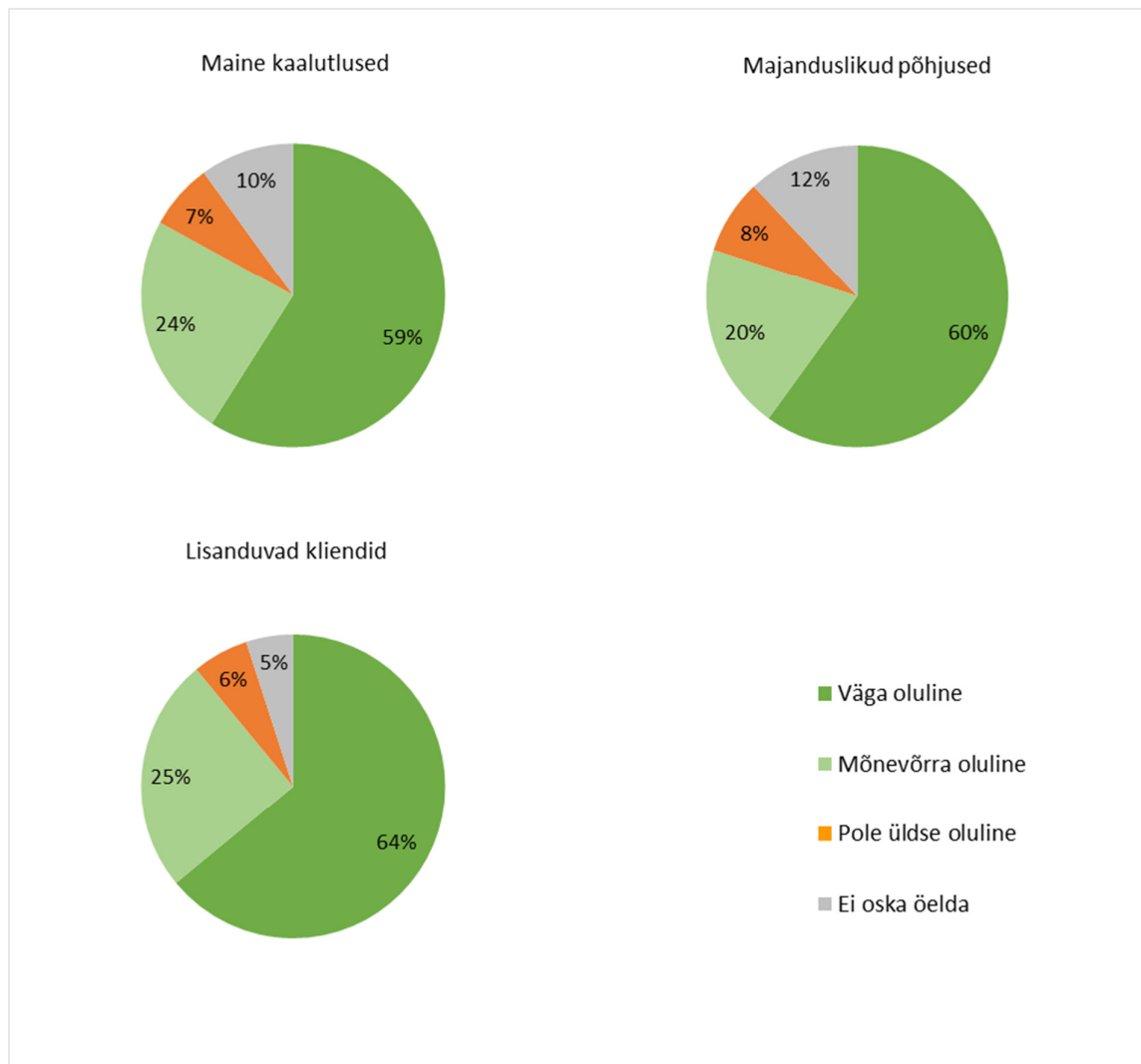
Joonis 2.2. Üritusega koostöö tegemine (% vastanutest)

Küsitlusele vastanud ettevõtjail paluti hinnata Tall Ships Races Tallinn 2024 toimumise olulisust ettevõtlussektorile üldiselt. Vastanutest kaks kolmandikku ehk 63% hindasid võistluse toimumist ettevõtlussektorile väga oluliseks ja 29% mõnevõrra oluliseks. 2% vastanuist ei pidanud seda ettevõtlussektorile üldse oluliseks (joonis 2.1). Vastanutel paluti hinnata ka Tall Ships Races Tallinn 2024 olulisust nende ettevõtte/organisatsiooni seisukohast. Vastustest selgus, et 40% vastanutest pidas Tall Ships Races Tallinn 2024 toimumist nende ettevõtte/organisatsioonile väga oluliseks ja 37% mõnevõrra oluliseks. 17% vastanuist hindas võistluse toimumist nende ettevõtte/organisatsiooni seisukohast üldse mitte oluliseks. Purjeõpperegatt oli ettevõtjate hinnangul väga oluline eelkõige ettevõtlussektorile üldiselt, kuid ka vastanute endi ettevõtetele.

Küsitlusega uuriti ka seda, kui suur on koostööpartnerite ja üritusega mingil viisil seotud ettevõtete osakaal vastanutest. Tulemustest selgus, et mingit laadi koostööd Tall Ships Races Tallinn 2024 üritusega tegid enam kui kaks kolmandikku (68%) vastanuist (joonis 2.2). Vastanutel oli võimalik märkida ka täpsemalt, kuidas tehti koostööd (mitme vastusevariandi võimalus). Vastanutest 40% olid küllastajate osalejate teenindajad, 27% koostööpartnerid, 13% sponsorid/toetajad ja 9% muud moodi seotud.

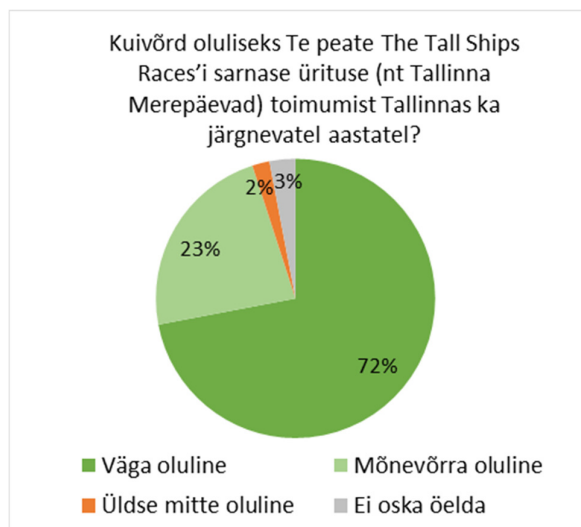
Joonis 2.3. Tegurite olulisus koostöö tegemisel (% vastanutest, kes teevad koostööd)

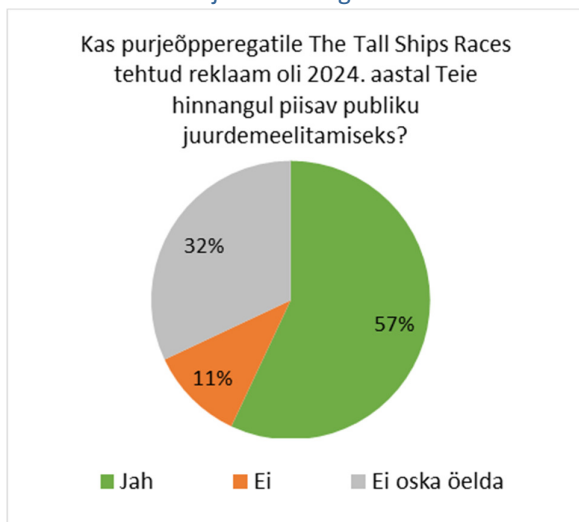
Üritusega koostööd tegevatel vastanutel paluti koostöö põhjust hinnata kolme teguri – „maine kaalutlused“, „majanduslikud põhjused“ ja „lisanduvad kliendid“ alusel (joonis 2.3). Vastustest selgus, et lisanduvaid kliente pidas väga oluliseks rohkem kui kaks kolmandikku (64%) ja mõnevõrra oluliseks neljandik (25%) koostöö tegijatest. Majanduslikud põhjused olid väga olulised 60% ja mõnevõrra olulised 20%-le koostöö tegijatest. Maine kaalutlused on väga olulised (59%) ja mõnevõrra olulised ligi neljandikule (24%) Tall Ships Races Tallinn 2024 purjeõpperegatiga koostööd teinud ettevõtjale. Üldisatult võib küsitlustulemuste põhjal öelda, et peaaegu võrdselt peetakse Tall Ships Races Tallinn 2024 purjeõpperegatiga koostöö tegemisel oluliseks nii lisanduvaid kliente, majanduslikke põhjuseid kui ka mainekaalutlusi.

Küsitlusele vastanud ettevõtjaist 72% peavad Tall Ships Races'iga sarnaste ürituste toimumist väga oluliseks ka järgnevatel aastatel ja 23% hindas seda mõnevõrra oluliseks (joonis 2.4). Küsitlusele vastanud ettevõtetest ja organisatsioonidest 57% hindas Tall Ships Races Tallinn 2024 tehtud reklaami piisavaks ja 11% hinnangul see ei olnud piisav. Ligikaudu kolmandik ettevõtteid (32%) ei omanud kindlat seisukohta (joonis 2.5).

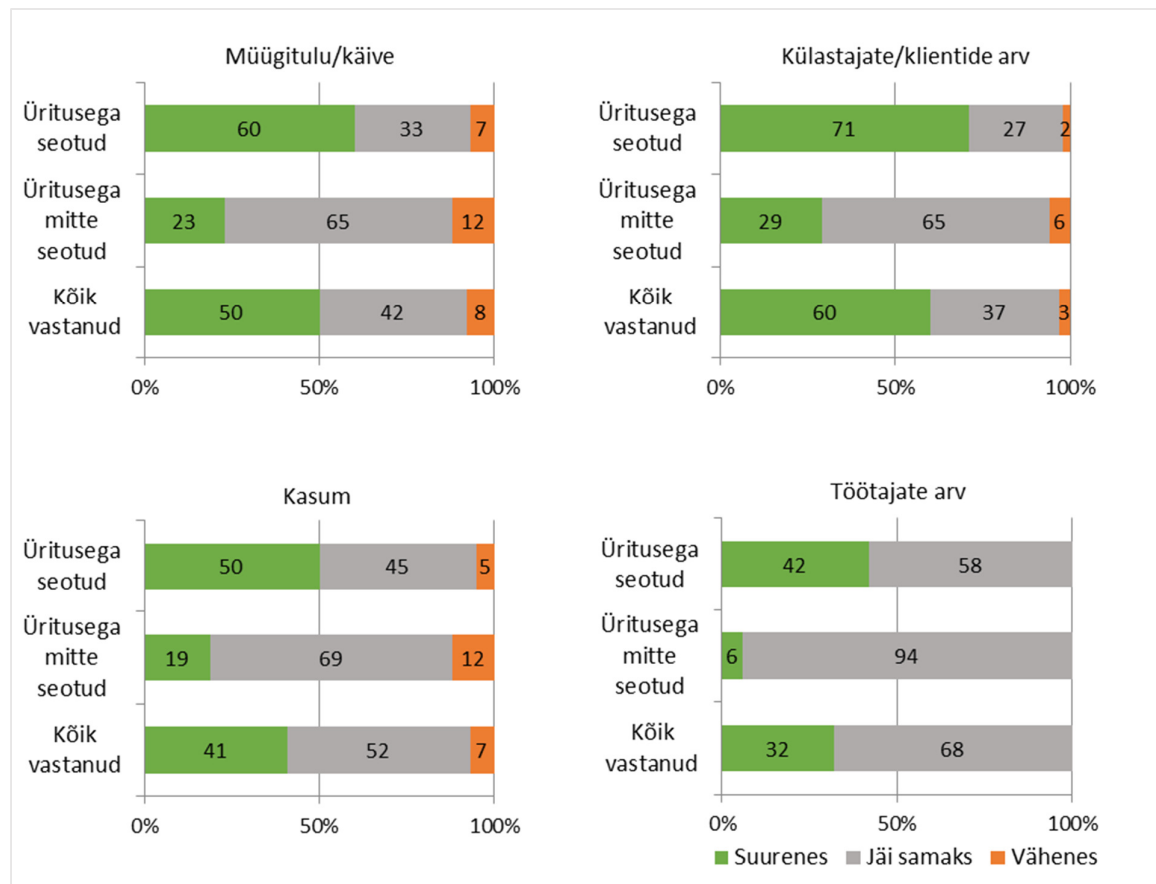
Joonis 2.4. Sarnaste ürituste toimumise olulisus Tallinnas järgnevatel aastatel (% vastanutest)

Joonis 2.5. Ettevõtjate hinnang üritusele tehtud reklaami piisavuse osas (% vastanutest)

Joonis 2.6. Ettevõtete ja organisatsioonide majandusnäitajate muutus võrreldes tavapärase juuli nädalaga (% vastanustest)

Tabel 2.1. Näitajate keskmine suurenemise/vähennemise määr ning vahemik (%)

	Keskmine suurenemise/ vähennemise määr	Vahemik
Üritusega seotud		
Müügitulu	25%	-10%...200%
Külastajate arv	21%	-20%...200%
Kasum	15%	-10%...200%
Töötajate arv	9%	0%...100%
Üritusega mitte seotud		
Müügitulu	35%	-20%...150%
Külastajate arv	39%	-7%...500%
Kasum	8%	-7%...100%
Töötajate arv	12%	0%...200%
Kõik vastanud		
Müügitulu	26%	-20%...200%
Külastajate arv	26%	-20%...500%
Kasum	13%	-10%...200%
Töötajate arv	10%	0%...200%

Ettevõtteleid paluti hinnata ka müügitulu ja küllastajate arvu muutust võistluse toimumise ajal võrreldes tavapärase juuliku nädalaga. Saadud hinnangute põhjal selgus, et 60% ettevõttest kasvas küllastajate arv, seejuures üritusega seotud ettevõtteleid 71%. Müügitulu suurenes pooltel (50%), vastanud ettevõtteleid, seejuures üritusega seotud ettevõtteleid 60% (joonis 2.6). Kasum suurenes 41%-l ettevõttest, üritusega seotud ettevõtteleid vastavalt 50%. Ettevõttest 32%-l suurenes samuti töötajate arv, üritusega seotud ettevõtteleid vastavalt 42%.

Enam kui kahel kolmandikul (65%) üritusega mitteseotud ettevõtetel müügitulu ja klientide arv ei muutunud, kasum jäi samaks 69% ja töötajate arv 94%. Kuigi enamuse purjeõpperegatiga mitteseotud ettevõtete majandusnäitajad jäid ürituse toimumise perioodil samaks suurenes peaaegu igal kolmandal (29%) klientide arv ja peaaegu igal neljandal (23%) ka müügitulu, mis kinnitab ürituse laiemat mõju.

Nendel vastanutel, kelle müügitulu, küllastajate arv, kasum või töötajate arv suurenes/vähenes, paluti märkida ka suurenemise või vähenemise protsent (tabel 2.1). Keskmiselt (kõik vastanud) suurenes müügitulu 26% (vahemikus -20%...200%) ja küllastajate arv 26% (vahemikus -20%...500%). Kasum kasvas 13% (vahemikus -10%..200%) ja töötajate arv 10% (vahemikus 0%..200%).

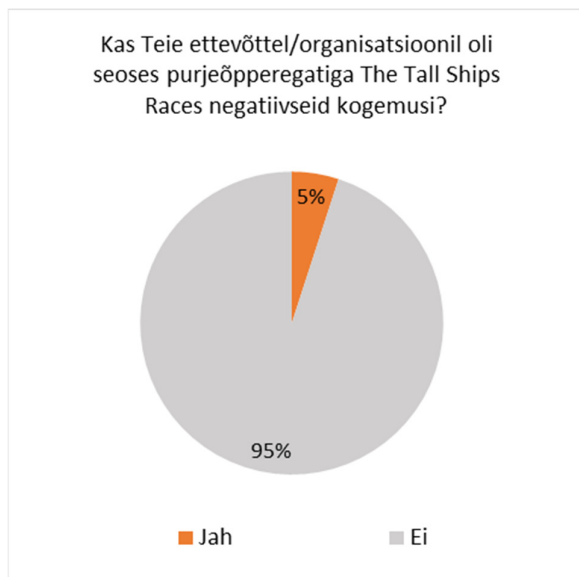
Kokkuvõtlikult võib mainida, et Tall Ships Races Tallinn 2024 mõjutas positiivselt üritusega seotud ning mõnevõrra vähem sellega mitte seotud ettevõtjaid. Kuigi üritusega mitte seotud ettevõtetest enamuse majandusnäitajad ei muutunud, siis leidis ka neid kellele oli mõju väga suur (mis mõjutas mitteseotute keskmisi näitajaid tabelis 2.1), peamiselt tulenevalt soodsast asukohast toimumispiirkonnas.

Joonis 2.7. Ettevõtjate soov koostöö osas tulevikus (% vastanutest)

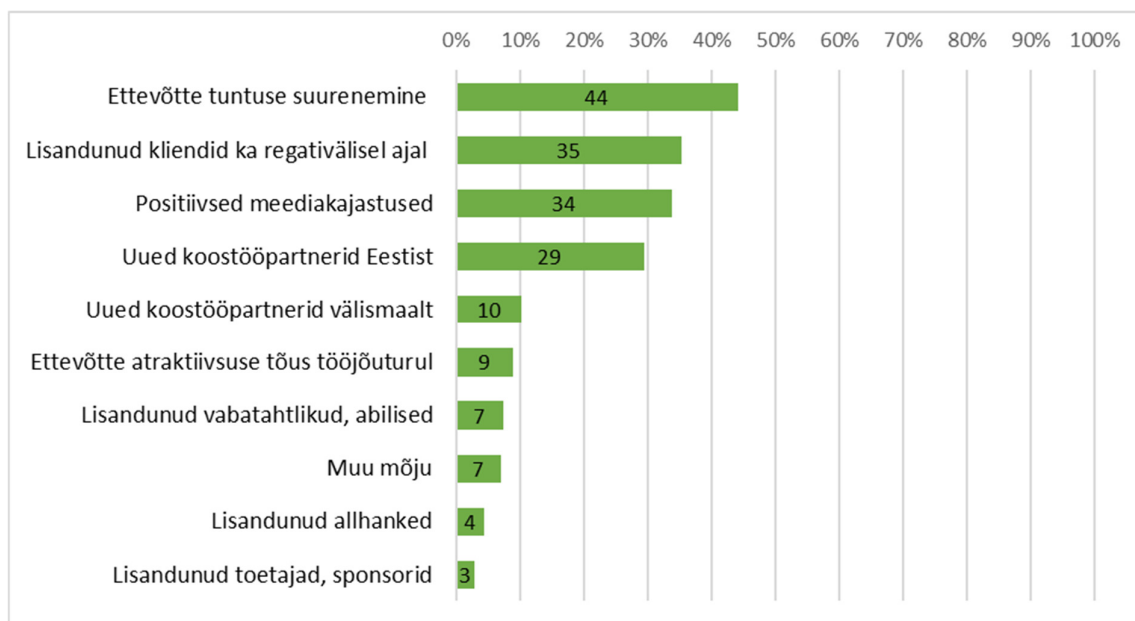

Järgmisel aastal on valmis Tall Ships Races'i või sarnaste üritustega koostööd tegema 80% ettevõttest, 14% ei pidanud seda oluliseks (joonis 2.7). Teatud tingimustel koostöö puhul mainiti teguritena näiteks: et kui ei ole teisi varasemaid broneeringuid; kui koostöö ja kommunikatsioon on sisulisemad; kui müügikoha tasu on väiksem ettevõtetele, kelle müüdavate toodete hind on väiksem või kui ise laiendame müüdavate toodete sortimenti.

Joonis 2.8. Võimalike negatiivsete kogemuste olemasolu (% vastanutest)

Joonis 2.9. Ettevõtete ja organisatsioonide hinnangud Tall Ships Races Tallinn 2024 kaudsete mõjude kohta (% vastanutest, mitmese vastuse võimalus)

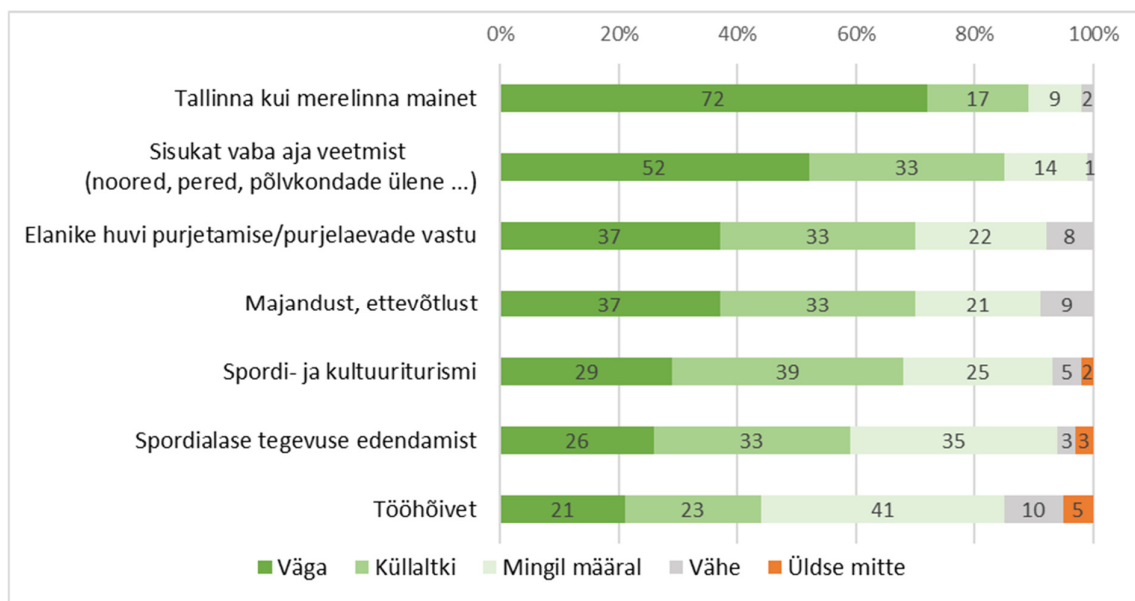
Küsitlustest selgus, et 95%-l ettevõtjaist Tall Ships Races Tallinn 2024 negatiivseid kogemusi polnud ja vaid 5% kinnitas nende olemasolu (joonis 2.8). Negatiivsete kogemustena nimetati järgmist: liikluskorraldus oli toimumispaigas kehvasti planeeritud, turismibussid varjasid ettevõtte vaateaknaid ja fassaadi; parkimiskohti ja prügikaste polnud piisavalt ja WC-d olid korrastamata; Kalaranna piirkonda oleks võinud korraldaja paigaldada ka ajutised WC-d, mida külastajad oleksid saanud kasutada.

Lisaks Tall Ships Races Tallinn 2024 otsesele mõjule uuriti ettevõtjatelt ka võimalike kaudsete mõjude olemasolu (joonis 2.9). Rohkem märgiti ettevõtte tuntuse suurenemist (44%), veidi enam kui kolmandik märkis ka lisandunud kliente regativälisel ajal (35%) ja positiivseid meediakajastusi (34%). Uute koostööpartnerite leidmist Eestist märkis veidi vähem kui kolmandik (29%) ja välisriikidest kümnnendik

(10%) vastanutest. Vastanutel oli võimalik vabavastusena esitada muid tegureid ning nendena märgiti näiteks võimalust teenida kõrvaltegevusega lisaraha ning et kaudset mõju on võimalik hinnata umbes poole aasta möödumisel.

Ettevõtetel paluti hinnata viie palli süsteemis (väga, küllaltki, mingil määral, vähe, üldse mitte) ürituse mõju Tallinna majandusele, kultuuri- ja spordielule ning mainele. Olulistena tõusid esile mõju Tallinna kui merelinna mainele (väga või küllaltki oluline 89%) ja võimaluste pakkumine sisukaks vaba aja veetmiseks (85%). Mõnevõrra väiksemaks hinnati mõju elanike huvi suurenemisele purjetamise ja purjelaevade vastu (70%), mõju majandusele ja ettevõtlusele (70%), mõju spordi- ja kultuuriturismile (68%), spordialase tegevuse edendamisele (59%) ning tööhõivele (44%) (joonis 2.10).

Joonis 2.10. Ettevõtete ja organisatsioonide hinnangud Tall Ships Races Tallinn 2024 mõjude kohta Tallinna majandusele, kultuuri- ja spordielule ning mainele (% vastanutest)

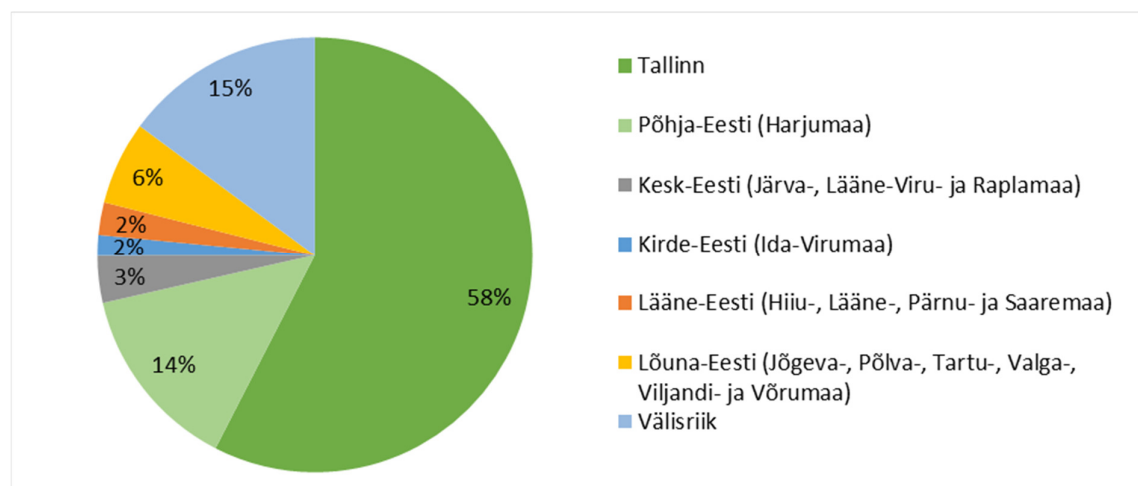
Ettevõtetel oli võimalik vabavastusena esitada ettepanekuid ja soovitusi Tall Ships Races Tallinn 2024 korraldajale. Hinnangud olid valdavalt kiitvaid, kuid kurdeti ka infopuuduse, reklaami vähesuse, puuduliku liikluskorralduse ning lärmaka ja kitsukese laste mänguala üle. Ettepanekuina soovitati üritusel pakkuda ennekõike eestimaist kaupa, võimaldada kauplejail oma pakendeid kohapeal sorteerida (arusaamatuks jäi Ringo pakendiringlus), kontakteeruda kaasatavate ettevõtetega senisest varem, parandada kommunikatsiooni ning pakkuda osalejatele kohalikke turismiteenuseid. Osutati ka WC-paberi puudumisele käimlates.

3. Küllastajate hinnangud Tall Ships Races ja tehtud kulutuste kohta

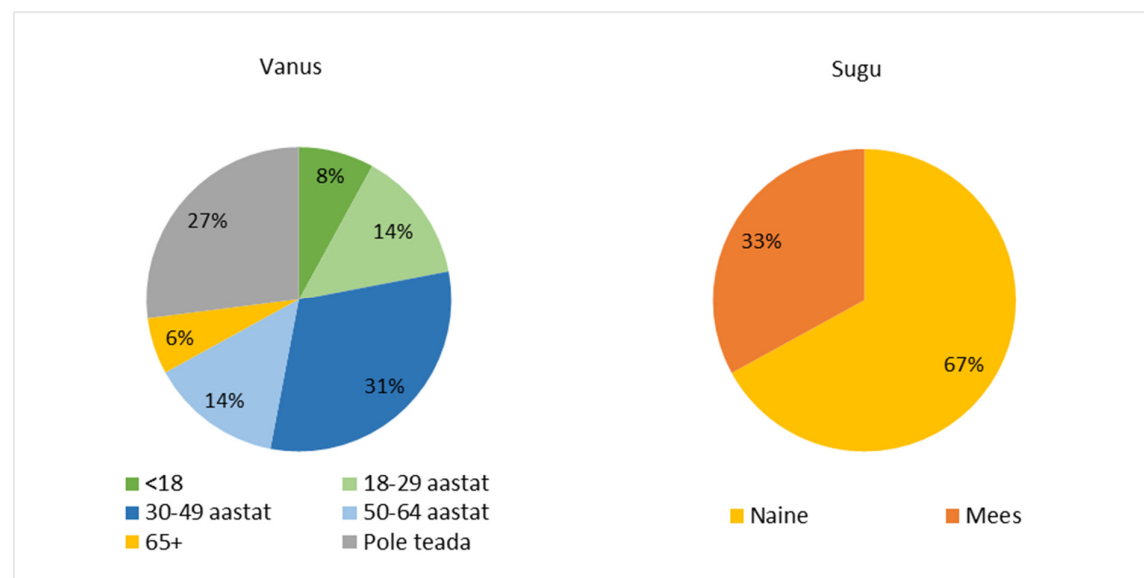
Majandusliku mõju uuringu raames viidi läbi Tall Ships Races Tallinn 2024 küllastajate ja osalejate küsitlus. Küsitlus toimus ürituse toimumisajal kohapeal (Kruisiterminali juures, Lennusadamas ja Noblessneris) vahemikus 11.-14. juuli (küsitlejad olid ürituse vabatahtlikud, kes valisid välja küsitletavad), ning sellele vastas kokku 451 inimest, kellest 66 olid välisriikide elanikud (täpsemalt lisa 1).

Küsitlusele vastanutest 85% oli Eestist ja 15% välisriikidest (joonis 3.1). Üle poole (58%) vastanutest olid Tallinnast, vähemal määral oli vastajaid Põhja-Eestist (14%), Lõuna-Eestist (6%), Kesk-Eestist (3%) ning Lääne- ja Kirde-Eestist (kummastki 2%). Välisriikide vastanuid oli kokku 21 erinevast riigist. Välisriikidest enim vastanuid oli Soomest (32% välismaalastest), neile järgnesid Poola (9%), Saksamaa (9%), Läti (8%) ja Taani (6%).

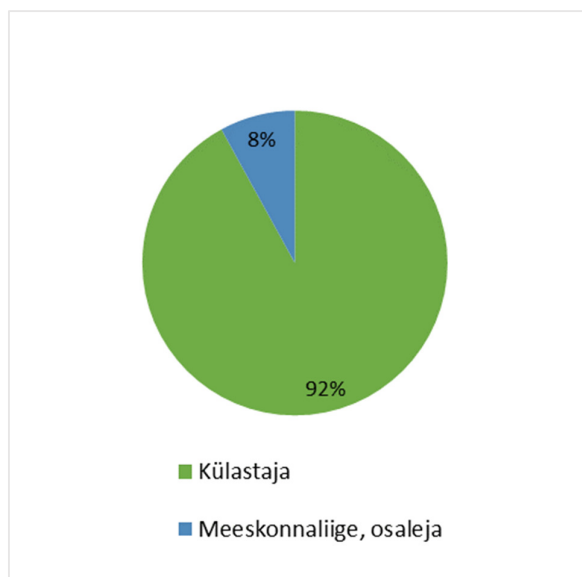
Joonis 3.1. Küsitlusele vastanute peamine elukoht (% vastanutest)

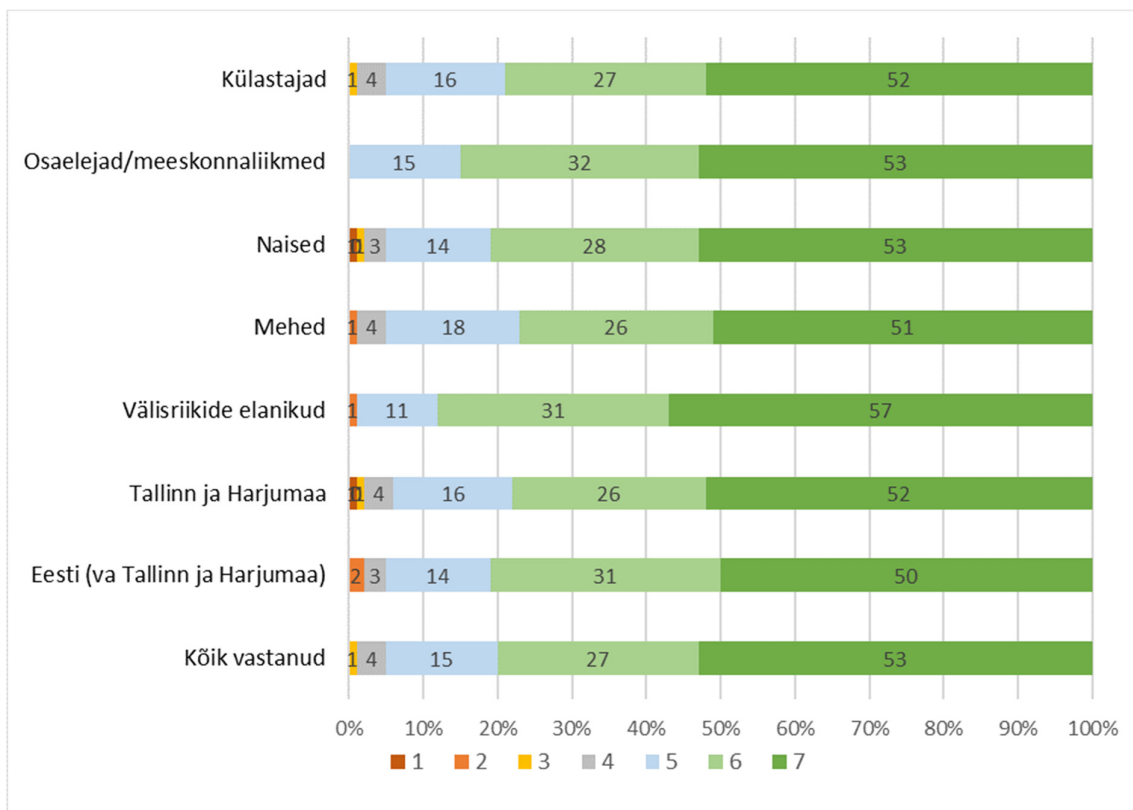
Joonis 3.2. Küsitlusele vastanute vanus ja sugu (% vastanutest)

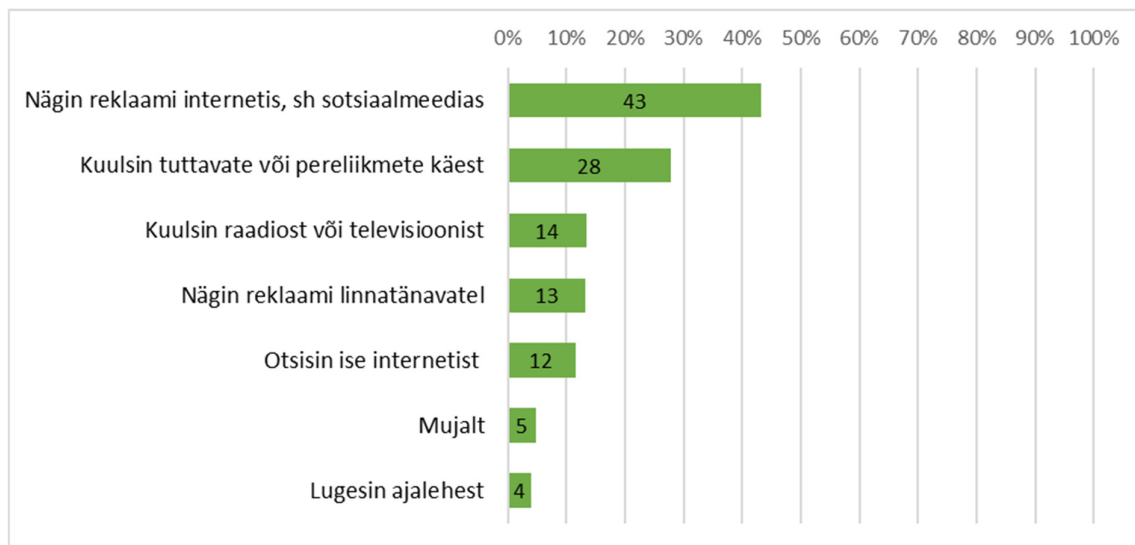
Joonis 3.3. Küllastajate ja meeskonnaliikmete/osalejate osakaalud (% vastanutest)

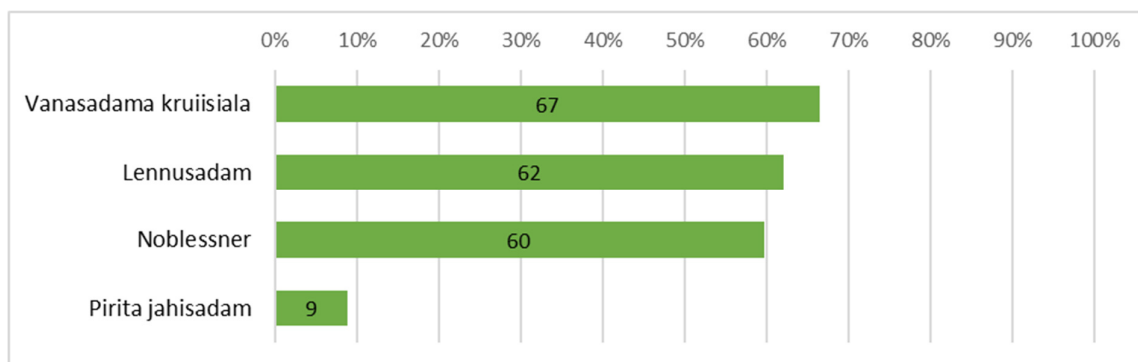
Joonis 3.4. Rahulolu Tall Ships Races Tallinn 2024 korraldusega (% vastanutest, 7 astmeline skaala, 1– ei jäänud rahule, 7– jäi väga rahule)

Joonis 3.5. Info allikad purjeõppelaevade regati The Tall Ships Races Tallinn 2024 toimumise ja programmi kohta (% vastanutest, mitmese vastuse võimalus)

Joonis 3.6. Sadamate külastused purjeõppelaevade regati Tall Ships Races Tallinn 2024 ajal (% vastanutest, mitmese vastuse võimalus)

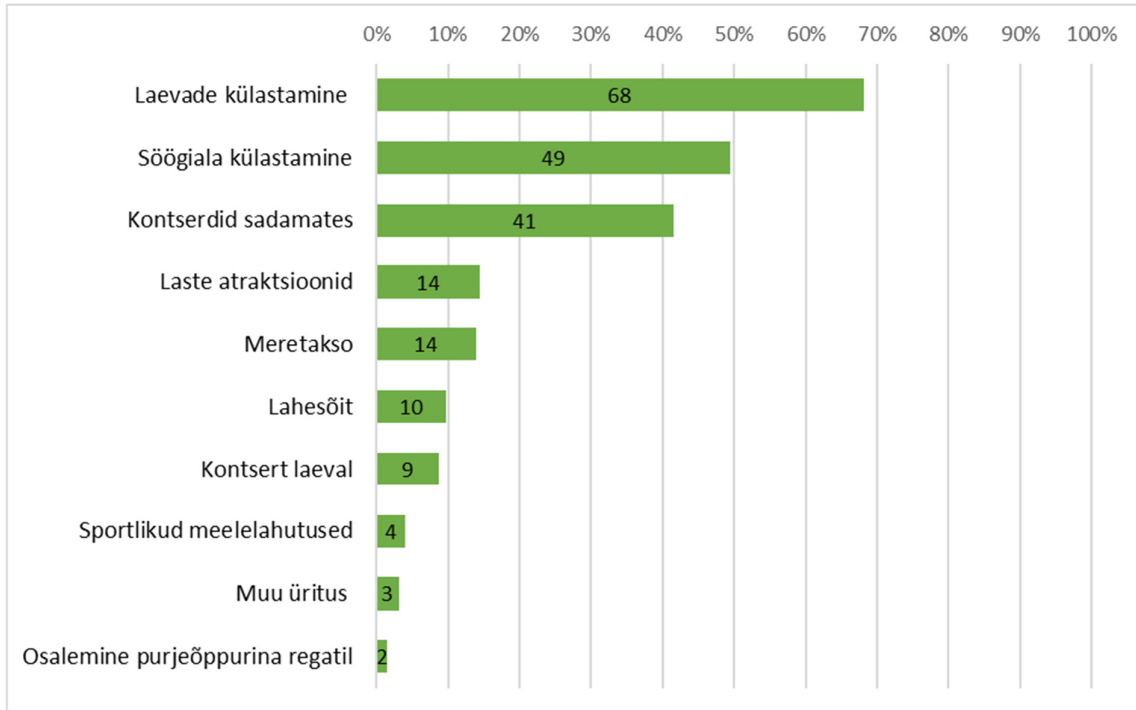
67% vastanutest olid naised ja 33% mehed (joonis 3.2). Vastanuist kolmandik (31%) olid 30–49-aastasest, 14% 18-29-aastasest, 14% 50-64-aastasest, 8% nooremad kui 18-aastasest ja 6% 65+ vastanud. 27% vastanute vanus vastustes ei kajastunud (joonis 3.2). Vastanute keskmine vanus oli 39,4 eluaastat, sealhulgas Eesti elanikel 39,8 ja välisriikide elanikel 36,9.

Vastanutest valdav enamik (92%) olid külastajad, meeskonnaliikmete/osalejate osakaal oli 8% (joonis 3.3). Seejuures välisriikidest elanike puhul oli osakaal vastavalt 86% külastajaid ja 14% osalejaid.

Küsitlusele vastanutel paluti hinnata seitsmeastmelisel skaalal (hinne „1“ näitas, et ei jäädud rahule ja hinne „7“, et jäädi väga rahule), kuivõrd nad jäid Tall Ships Races Tallinn 2024 rahule (joonis 3.4). Keskmiselt hindasid vastajad üritust kõrge 6,2 pallise hindega, seejuures maksimaalse hinde 7 andis üle poole (53%) vastanuist. Keskmisest kõrgemalt hindasid üritust välisriikide elanikud (6,4p), osalejad (6,4p) ja naised (6,3p). Ülekaalukas (95%) oli ka positiivsete vastuste (hinded 5–7) üldine osakaal. Hinde 4 andis 4% ja hinde kolm 1% vastanuist, millega rahulolematust jäi vägagi marginaalseks.

Vastanutelt uuriti, kus kohast said nad infot purjeõppelaevade regati The Tall Ships Races Tallinn 2024 toimumise ja programmi kohta. Valdavalt saadi teavet internetireklaami ja sotsiaalmeedia vahendusel (43%), tuttavailt või pereliikmeilt kuulis seda 28%, raadiost või televisioonist 14%, linnatänavail märkas sellekohast reklaami 13%, ise otsis infot internetist 12%, mujalt sai seda 5% ja ajalehest luges 4% (joonis 3.5). Vastanutel oli võimalus nimetada ka ise info leidmise kohti. Märgiti, et seda leiti juhuslikult või ka hotellist.

Joonis 3.7. Üritustel/tegevusel osalemine regati Tall Ships Races Tallinn 2024 ajal (% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

Vastanutel paluti märkida, milliseid sadamaid nad külastasid purjeõppelaevade regati Tall Ships Races Tallinn 2024 ajal. Kõige rohkem vastanuid (67%) külastas Vanasadama kruisiala, 62% Lennusadamat ja 60% Noblessnerit (joonis 3.6). Vähem külastati Pirita jahisadamat (9%). Külastajad külastasid keskmiselt 2,2 sadamat, sh väliskülastajad 2,0 sadamat ja Eesti (va Tallinn ja Harjumaa) külastajad 2,3 sadamat ning Tallinna ja Harjumaa elanikud 2,2 sadamat.

Vastanutel paluti märkida, millistel tegevustel nad üritusel osalesid. 68% vastanuist külastas laevu ja 49% söögialasid, 41% jälgis kontserte sadamates, laste atraksioone ja meretakso kasutas 14%, kontserti laeval kuulas 9%, sportliku meelelahutuse võimalust kasutas 4%, muud üritust külastas 3% ja õppurina purjeregatil osales 2% vastanuist (joonis 3.7). Vastanutel oli võimalus nimetada ka ise tegevusi. Peamiselt mainiti niisama vaatamist ja jalutamist.

Külastajatele anti ka võimalus esitada oma ettepankuid ja soovitusi. Tagasiside sisaldas hulganisti kiitvaid hinnanguid, kuid esile toodi ka probleeme. Ennekõike olid selleks info vähesus (kus midagi toimub ja kuidas sinna pääseb), teeviitade puudus, parkimiskohtade vähesus, napp teave laevade ja nende külastamise võimaluste kohta. Veel nimetati veidi liiga valjut muusikat, toimumispiirkonna laialivalgust (võiks toimuda ühes kohas), rasket ligipääsetavust lapsevankriga või puuetega inimestel.

Tabel 3.3. Väliskülastajate kulutused seoses üritusega (eurodes)

	Välisriikide elanike kulutused (n=29)			
	Kokku	Sh km	Päeva kohta	Sh km
Üritusega seotud piletid	3,9	0,7	2,1	0,4
Toitlustus	12,9	2,3	6,8	1,2
Toidu ja jookide ost	5,2	0,9	2,7	0,5
Muude kaupade ost	21,2	3,8	11,2	2,0
Transport	10,9	2,0	5,7	1,0
Majutus	23,1	1,9	12,2	1,0
Muu meelelahutus	7,1	1,3	3,7	0,7
Muud kulud	4,5	0,8	2,4	0,4
Kokku	88,8	13,7	46,8	7,2
Netosumma	75,1		39,6	

Tabel 3.4. Eesti elanike (va Tallinn ja Harjumaa) kulutused seoses üritusega

	Eesti (va Tallinn ja Harjumaa) elanike kulutused (n=48)			
	Kokku	Sh km	Päeva kohta	Sh km
Üritusega seotud piletid	5,0	0,9	2,6	0,5
Toitlustus	7,9	1,4	4,2	0,8
Toidu ja jookide ost	1,9	0,3	1,0	0,2
Muude kaupade ost	1,2	0,2	0,6	0,1
Transport	3,9	0,7	2,1	0,4
Majutus	12,1	1,0	6,4	0,5
Muu meelelahutus	0,2	0,0	0,1	0,0
Muud kulud	0,5	0,1	0,3	0,1
Kokku	32,7	4,6	17,3	2,6
Netosumma	28,1		14,7	

Tabel 3.5. Tallinna ja Harjumaa elanike kulutused seoses üritusega

	Tallinna ja Harjumaa elanike kulutused (n=186)			
	Kokku	Sh km	Päeva kohta	Sh km
Üritusega seotud piletid	3,8	0,7	2,2	0,4
Toitlustus	9,0	1,6	5,3	1,0
Toidu ja jookide ost	3,4	0,6	2,0	0,4
Muude kaupade ost	2,6	0,5	1,5	0,3
Transport	1,5	0,3	0,9	0,2
Majutus	0,1	0,0	0,1	0,0
Muu meelelahutus	0,8	0,1	0,5	0,1
Muud kulud	1,5	0,3	0,9	0,2
Kokku	22,7	4,1	13,4	2,6
Netosumma	18,6		10,8	

Vastanutel paluti märkida mitu päeva nad viibisid ja mitu ööd ööbisid Tallinnas seoses Tall Ships Races Tallinn 2024 purjeõpperegatiga. Tulemustest selgus, et välisriikide elanikest külastajad viibisid Tallinnas keskmiselt 1,9 päeva ja ööbisid 1,1 ööd. Eesti (va Tallinn ja Harjumaa) elanikud viibisid Tallinnas keskmiselt 1,9 päeva ja ööbisid 0,9 ööd. Tallinna ja Harjumaa elanikud viibisid keskmiselt 1,7 päeva.

Küsitlusega uuriti külastajatelt, kui palju raha nad seoses üritusega ligikaudselt kulutasid. Kulude suurus paluti hinnata kaheksa alaliigi lõikes: tasuliste purjeõpperegatiga seotud ürituste (sh atraktsioonide – batuudid, karussell jms) piletid; toitlustus (restoranid, kohvikud, baarid, sadamaala söögikohad jms); toidu ja jookide ost (kauplusest, kioskist jms); muude kaupade ost (suveniirid, käsitöö, kingitused jms); transport (sõidukulud: ühistransport, takso, meretakso, autorent, mootorikütus, parkimine/sadamatasud jms); majutus (hotellid, motellid, laeval ööbimine, kodumajutus jms); muu meelelahutus (nt ööklubid, peod, kultuuriürituste piletikulu jms, mis ei ole otseselt seotud purjeõppelaevade regatiga); muud kulud.

Välisriikist pärit külastaja kulutused olid keskmiselt 88,8 eurot. Suurimateks kuluartikliteks olid majutus (23,1 eurot) ja muude kaupade ost (21,2 eurot) (tabel 3.3). Eesti elanike (va Tallinn ja Harjumaa) kulutused olid 32,7 eurot. Suurimateks kuluartikliteks olid majutus (12,1 eurot) ja toitlustus (7,9 eurot) (tabel 3.4). Tallinna ja Harjumaa elanike kulutused moodustasid keskmiselt 22,7 eurot. Enim kulus raha toitlustusele (9,0 eurot) (tabel 3.5).

Lisas 2 on toodud ära täpsem kulude jaotus päevade lõikes. Sellest on näha, et Eesti elanike puhul olid päevade lõikes suuremad kulud nädalavahetuse päevadel (13. ja 14. juuli) ja madalamad tööpäevadel (11. ja 12. juuli).

Väliskülastajate puhul on nii üldine arv kui ka nädalavahetusel vastanute arv väike ja kulud päevade lõikes küllaltki varieeruvad. Väliskülastajatest vastanute puhul on märkimisväärne arv neid, kes kulusid nimetada ei osanud või soovinud. 55-st väliskülastajast veidi enam kui pooled (29 inimest, ehk 52%) märkisid kulusid seoses üritusega, mille suurus jäi vahemikku 7...626 € inimese kohta. Väliskülastajatest, kes kulusid märkisid, olid need 45% vahemikus 1...49 €, 24% 50...99 € ja 31% 100+ € inimese kohta.

Eesti elanikest (va Tallinn ja Harjumaa) külastajate puhul suureneb keskmine kulu inimese kohta 6 € võrra (39 € vs 33 €) juhul kui null kulusid märkinuid mitte arvestada ning kui 11. kuupäev jätta arvutustest välja, siis 4€ võrra, ehk kulude suurusjärk ei muutu. Tallinna ja Harjumaa elanike puhul on vastavad suurenemised 4 € ja 2 €, ehk veelgi tagasihoidlikumad.

Idealis oleks olnud osalejate ja külastajate küsitlus läbi viia vahetult pärast ürituse toimumist (sarnaselt ettevõtete küsitlusega) kui kõik kulutused on tehtud, aga erinevatel põhjustel ei olnud see võimalik.

Võrdluseks võib välja tuua andmed 2023. aasta veebruarist 2024. aasta jaanuarini läbi viidud väliskülastajate uuringu kohta⁴. Nimetatud uuringu kohaselt on väliskülastaja keskmine kulutus Eestis viibitud öö kohta 120 € ja kokku Eestis viibitud aja kohta 316 €. Kulutusi toitlustusele teeb neist 82%, majutusele 64%, kaupade ostule 61%, muudele teenustele 36% ja kultuuri ning spordiürituste piletitele 22%. 14 erineva kategooria pingereas on kultuuriüritustest osavõtt 7. kohal (23% väliskülastajatest võtab osa), kolm kõige levinumat tegevust on restorani/kohviku külastamine (66%) kaupade ost (52%) ja linnalooduses viibimine (43%). Reisi üheks eesmärgiks oli kultuuriürituste külastamine 10% ja peamiseks eesmärgiks 8% ööbimisega väliskülastajatele.

Ühepäeva külastajal on kulutuste summa 105 €, seejuures kulutusi toitlustusele teeb neist 67%, kaupade ostule 51%, muudele teenustele 19%, kultuuri ja spordiürituste piletitele 8%. Reisi üheks eesmärgiks oli kultuuriürituste külastamine 5% ja peamiseks eesmärgiks 4% ühepäeva külastajatele. Kultuuriüritusi külastas 7% ühepäevareisijatest.

Tartus 2024. aasta juulis toimunud üritustel⁵ oli keskmine kulu ilma pileti maksumusteta 7. juulil Bryan Adamsi kontserdil 45 €, 9. juulil toimunud Hauseri kontserdil 70 € ja 18. juulil toimunud Jacob Collier & Take 6 kontserdil 54 € inimese kohta. Arvestada tuleb asjaoluga, et nende ürituste soodsaima tavapileti hind jäi vahemikku 60...80 €, seega kõige hinnatundlikum inimene neist osa ei võtnud.

Tall Ships Races väliskülastajate ja ka mujalt Eestist saabunud külastajate kulude suhteliselt tagasihoidlikku suurust võib olulises osas seletada sellega, et ankeedis paluti märkida kulutusi seoses üritusega, ning võib eeldada, et ainult spetsiaalselt Tall Ships Races pärast saabunute osakaal oli väike. Tall Ships Races külastamine oli paljudele tõenäoliselt üks sündmus teiste seas, ning kõiki tehtud kulusid ei seostatatud sellega.

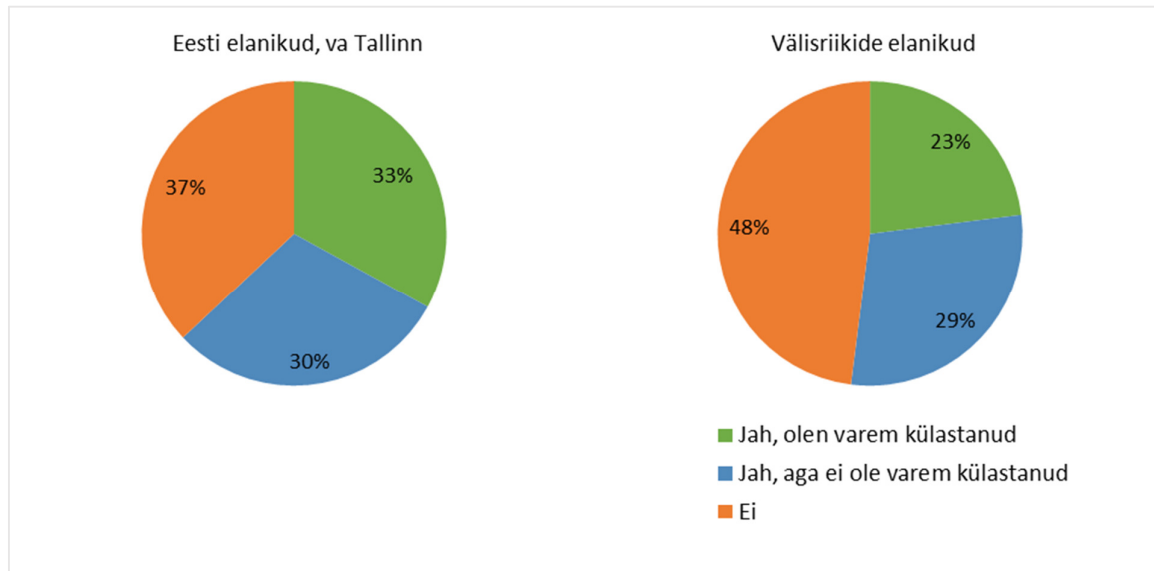
⁴ Väliskülastajate uuring 2023 (kaalutud), Enterprise Estonia, https://public.tableau.com/app/profile/enterprise.estonia/viz/Vlisklastajateuuring2023kaalutud/bimiseaga_ksimustik?publish=yes

⁵ Tartu 2024 põhi- ja lisaprogrammi Tartu laululava suursündmuste kokkuvõte, <https://tartu2024.ee/wp-content/uploads/2024/09/Tartu-2024-Tartu-laululava-suursundmuste-kokkuvote-29.09.2024.pdf>

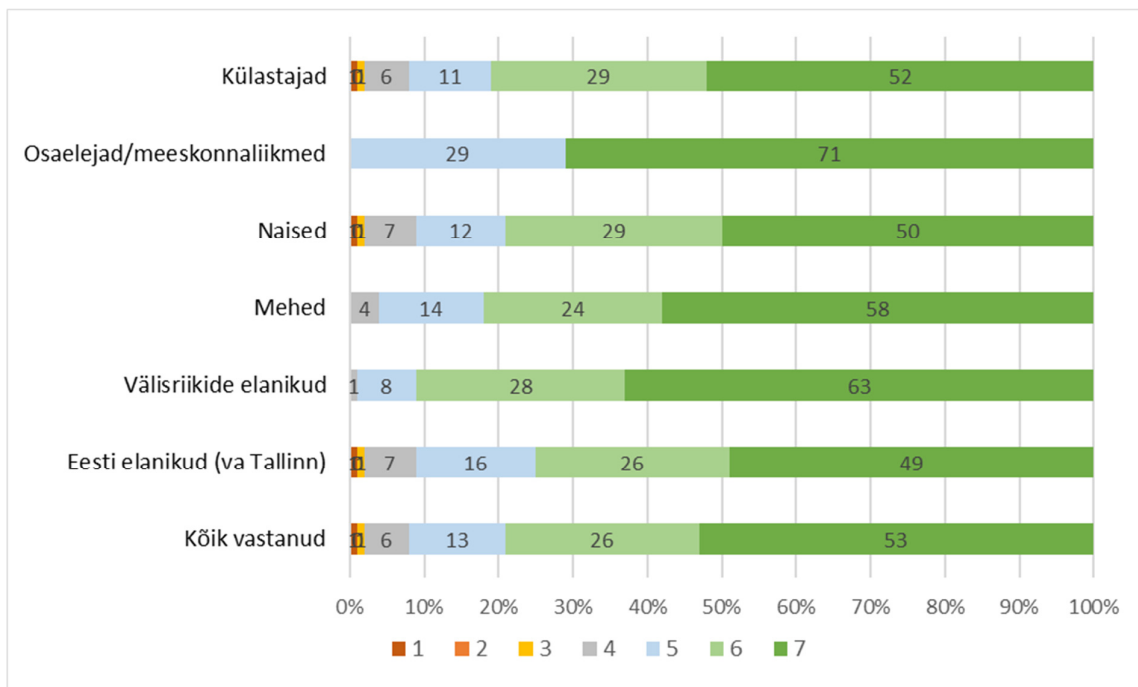
4. Tall Ships Races mõju Tallinna mainele ja tuntusele

Küsitlustest nähtub, et purjeõppelaevade regatist teadlikke (eelnevalt kuulnuid või külastanuid) oli 63% vastanutest (Eesti elanikud, v.a Tallinn) ja 52% välisriikide elanikest (joonis 4.1). Varem polnud üritusest kuulnud 48% välisriikidest pärit külastajatest ja 37% Eesti elanikest (v.a Tallinn).

Joonis 4.1. Varasem teadlikkus purjeõppelaevade regatist The Tall Ships Races (% vastanutest)

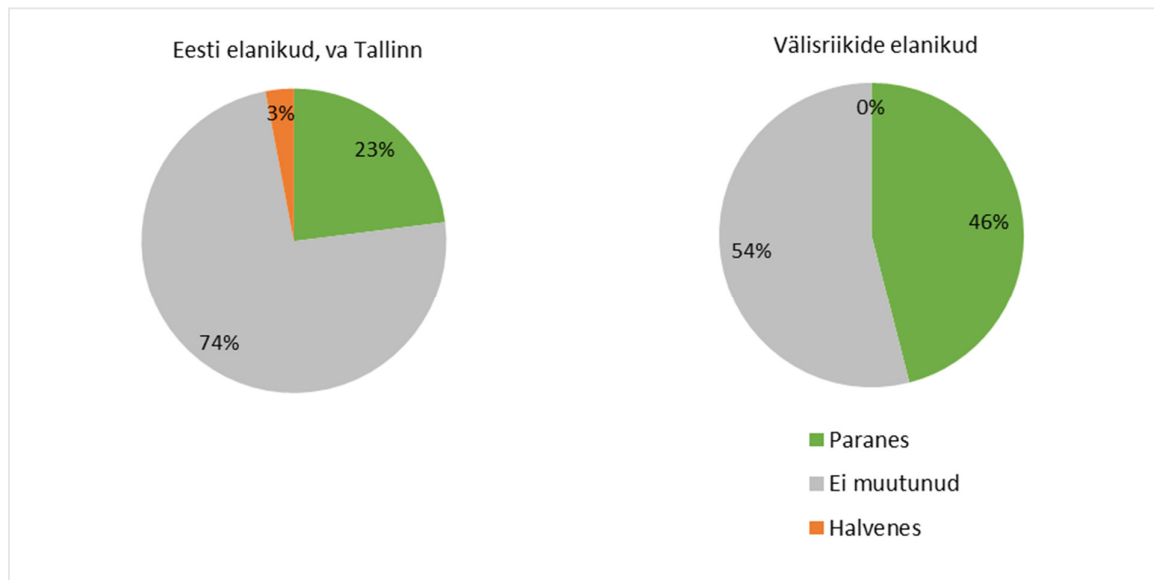
Joonis 4.2. Hinnang Tallinnale kui mere- ja sadamalinnale ning turismisihtkohale (% vastanutest, 7 astmeline skaala, 1– tagasihoidlik, 7– suurepärane)

Küsitlusele vastanutel (va Tallinna elanikel) paluti anda ka oma hinnang Tallinnale kui mere- ja sadamalinnale ning turismisihtkohale. Seitsmeastmelisel skaalal (hinne „1“ näitas, et tagasihoidlik ja hinne „7“, et suurepärase) hindasid vastajad Tallinna mainet kõrge 6,2 pallise hindega, seejuures maksimaalse hinde 7 andis üle poole (53%) vastanuist.

Keskmisest kõrgemalt hindasid Tallinna välisriikiide elanikud (6,5 p), osalejad (6,4p) ja mehed (6,4p). Kõigi vastanute arvestuses oli positiivsete vastuste (hinded 5–7) osakaal kõrge 92%, mis kõneleb sellest, et Tallinn jättis regati külalistele hea mulje ja linna mainet hinnati kõrgelt.

Joonis 4.3. Hinnangu muutus Tallinnale peale linna külastust (% vastanutest)

Välisriikiide elanike hinnang Tallinnale paranes peale regatti 46% vastanuil ja 54%-l see ei muutunud. Halvemaks ei läinud hinnang ühelgi väliskülalisel. Eesti elanikest (v.a Tallinn) paranes hinnang Tallinnale 23%-l vastanuist, 74%-l see ei muutunud ja 3% vastanute kinnitusele see halvenes (joonis 4.3). Külastajad hindasid ürituse peresõbralikkust ja vaba aja veetmise võimalust koos lastega.

Nagu peatükis 2 ära toodud, hindas 89% küsitlusele vastanud ettevõtjaist regati mõju Tallinna mainele kas väga või küllaltki oluliseks (vt joonis 2.10). Küsitlusele vastanud ettevõtjaist 72% peavad Tall Ships Races'iga sarnaste ürituste toimumist väga oluliseks ka järgnevatel aastatel ja 23% hindas seda mõnevõrra oluliseks.

5. Tall Ships Races külastajate arv ja majanduslik mõju

Tall Ships Races külastajate arvu määramine on raskesti teostatav tulenevalt ürituse olemusest. Erinevate teguritena võib välja tuua näiteks et: üritus on tasuta; toimub mitmes kohas; toimumisala ei ole piiratud; toimumiskoht on Tallinna käidavates piirkondades. Tavapärast saab ürituse külastajate arvu määramisel lähtuda pääsmete müügist, tasuta sissepääsuõiguste arvust ja muust taolisest. Kui nimeetatud andmed puuduvad, siis saab kaudselt lähtuda näiteks mobiilpositsioneerimisest, mille puhul täpsemaid tulemusi on võimalik leida siis, kui ürituse piirkond on tavapärast vähekülastatav koht, kuhu ürituse toimumise ajal saabub rohkem inimesi. Tall Ships Races külastatavuse kohta täpsed andmed puuduvad, seda tulenevalt eelnimetatud objektiivsetest asjaoludest. Külastajate võimalike arvude kohta on olemas andmed Telia võrgus lisandunud inimeste kohta võrreldes ürituse eelse ajaga. Nende andmete kohaselt võis välis turistide arv ulatuda 17 tuhande inimeseni (tabel 5.1, lisa 3). Väliskülastajate puhul on andmed linnaosa täpsusega (tulenevalt tehnilisest piirangust) ja ainult Telia võrgu kohta (pole laiendatud kogu populatsioonile) ning võivad erineda tegelikest külastajate andmetest, kuid annavad indikatsiooni suurusjärgu.

Tabel 5.1. Tall Ships Races võimalik väliskülastajate arv (mobiilside andmetel)

	Turistide arv enne üritust 04.-07.2024	Turistide arv ürituse ajal 11.-14.07.2024	Rohkem turiste Telia võrgus
Kesklinna linnaosa	119 675	129 618	+9943
Põhja-Tallinna linnaosa	57 825	64 934	+7109
Kokku	177 500	194 552	+17 052

Tabel 5.2. Tall Ships Races võimalik Eesti elanikest külastajate arv (mobiilside andmetel)

	Inimeste arv enne üritust 04.-07.2024	Inimeste arv ürituse ajal 11.-14.07.2024	Rohkem inimesi Telia võrgus
Tallinna Vanasadam	9829	13 243	+3414
Lennusadam/Patarei	6058	35 136	+29 078
Noblessneri jahisadam	13 061	40 874	+27 813
Kokku	28 948	89 253	+60 305

Eesti elanikest külastajate kohta on Telia võrgu andmed sadama täpsusega (Vanasadam, Lennusadam ja Noblessneri jahisadam) ja laiendatuna populatsioonile. Suurenemine (ürituse toimumise aeg versus tavaline nädal) oli Eesti elanike osas 60,3 tuhat inimest (tabel 5.2). Küsitlustulemuste põhjal oli Tallinna ja Harjumaa elanike osakaal 86% Eesti elanikest, ning 16% olid mujalt Eestist. Sellele jaotusele tuginedes on arvestuslikult Tallinna ja Harjumaa elanikest külastajate arv 50 568 inimest ja mujalt Eestist saabunud külastajate arv 9737 inimest. Kokku võis külastajate arv ulatuda 77 tuhande inimeseni, seejuures Eesti elanike osakaal oli 78% ja välisriikide elanike osakaal 22%. Võrdlusena võib välja tuua, et ankeetküsitlusele vastanutest oli 85% Eesti ja 15% välisriikide elanikud, ehk küsitluse proportsioon oli mõnevõrra rohkem Eesti poole kaldu. Eesti elanike puhul võib lähtuda ka külastajate arvust 89,2 tuhat inimest, ehk kõik kes viibisid sadamate piirkonnas ja võisid mingil kujul üritusest osa saada. Samas tuleb arvestada, et sadamates oli nädal enne üritust 29 tuh Eesti inimest, kes oleks piirkonnas olnud ka ilma ürituse toimumata.

Tabel 5.3. Tall Ships Races üritusega seotud võimalik ööbitud ööde arv

	Võimalik inimeste arv	Keskmine ööbimiste arv	Võimalikud ööbitud ööd
Eesti elanikud (va Tallinn ja Harjumaa)	9737	0,9	8763
Välisriikide elanikud (va meeskonnaliikmed ja purjeõppurid)	15 775	1,1	17 353
Kokku	25 512		26 116

Kokku võis Eesti elanike (va Tallinn ja Harjumaa) ööbitud ööde arv seoses Tall Ships Races üritusega ulatuda 8,7 tuhande ööni. Välisriikidest saabunud küllastajate ööbimiste arv võis ulatuda 17,4 tuhande ööni. Kokku võis ööbimiste arv ulatuda seoses regatiga 26 tuhande ööni (tabel 5.3).

Tabel 5.4. Tall Ships Races küllastajate/osalejate hinnangulised kogukulutused (eurodes)

	Välisriikide elanikud			Eesti elanikud			Kõik kokku
	Osalejad	Küllastajad	Kokku välis	Tln ja Harju	Mujalt Eestist	Kokku Eesti	
Inimeste arv	1277	15775	17 052	50 568	9737	60 305	77 357
Kulud in kohta	51,4	88,8		22,7	32,7		
Sh käibemaks	9,1	13,7		4,1	4,6		
Kulud kokku	65 638	1 400 820	1 484 719	1 147 894	318 400	1 466 294	2 951 012
Käibemaks kokku	11 621	216 119	231 186	207 329	44 790	252 119	483 305
Lisandunud käive	54 017	1 184 703	1 253 533	940 565	273 610	1 214 175	2 467 707

Ürituse küllastajate/osalejate tehtud kogukulude leidmiseks korrutatakse inimeste arv keskmise kuluga, mis on toodud tabelites 3.3...3.5 eesti ja välisriikide elanike lõikes. Osalejate puhul on lähtutud välisküllastajate kulutustest ilma majutuskuludeta, tulenevalt sellest, et osalejate endi andmeid ei saanud kasutada, sest kulusid märkinute arv oli ebapiisav. Tabelist 5.4 on näha, et välisriikide elanike kulud seoses Tall Ships Races üritusega olid hinnanguliselt 1,5 miljonit €, millelt tasuti arvestuslikult käibemaksu 231 tuhat € ja ettevõtlussektorile lisandus käivet 1254 tuhat €. Eesti elanike kulud seoses üritusega olid hinnanguliselt 1,5 miljonit €, millelt tasuti arvestuslikult käibemaksu 252 tuhat € ja ettevõtlussektorile lisandus käivet 1,2 miljonit €. Summeerides Eesti ja välisriikide elanike tehtud kulud on võimalik leida, et kogukulud olid hinnanguliselt 2,9 miljonit €, millelt käibemaksu tasuti 483 tuhat € ja ettevõtlussektorile lisandus käivet 2,5 mln €. Kui arvestada lisaks 28 948 inimest, kes oleks piirkonnas olnud ka ilma ürituseta, siis nende kulud võisid ulatuda 657 tuh euron ja arvestuslik käibemaks sellelt 119 tuh euron. Koos nendega oleks kogukulud 3,6 miljonit € ja käibemaks 602 tuhat €.

Tall Ships Races küllastajate arvu ja majandusliku mõju andmete interpreteerimisel tuleb arvestada, et need on leitud parima teada oleva teabe põhjal, kuid see on kaugel täiuslikust ja sisaldab erinevaid küsitavusi. Näiteks juba mainitud tehniline piirang välisküllastajate arvu määramisel, mis ei võimalda vaadelda piisavalt täpset piirkonda, vaid lähtub tervest linnaosast, samuti asjaolu, et välisküllastajate tulemused on ainult Telia võrgu põhised. Lisaks ei ole küllastajate arvu määramisel ei ole hetkel, kui palju andmetes on unikaalseid küllastajaid. Kui inimene käib üritusel mitmel päeval ja mitmes piirkonnas, siis ta praegustes mobiilvõrgu andmetes summeerub, ehk korduv arvestatakse, mitte ei loeta ühe

inimesena kogu ürituse vältel. Üheks võimaluseks on kasutada küsitlustulemusi, ehk kui keskmiselt külastati üritust rohkem kui ühel päeval ja rohkem kui ühte sadamat, siis jagada nende koefitsientidega andmed läbi. Antud juhul seda ei ole tehtud, on lähtunud Telia eksperthinnangust, et praegused andmed ei erine olulisel määral unikaalsete inimeste andmetest. Täpsemate andmete esitamine, mis sisaldab ainult unikaalseid inimesi, võib Telial olla võimalik järgnevatel aastatel. Küsitlustulemuste põhjal unikaalsete inimeste arvestusel võib tekkida laiendamisel ebatäpsus, sest võib eeldada, et vastanute seas on rohkemate sadamate ja mitmel päeval külastanute arv suurem kui üldkogumis. Kindlalt võib väita, et nii arv 89 253 (Eesti inimeste arv ürituseajal 11.-14.07.2024 toimumispiirkonnas) ja 60 305 (rohkem Eesti inimesi Telia võrgus) ei näita unikaalsete inimeste arvu vaid sisaldab ka korduvarvestust (mitmel päeval ja/või piirkonnas käinud on loetud mitme inimesena). Kui laiendada küsitlustulemusi üldkogumile, ehk keskmiselt külastati 2 sadamat ja viibiti 2 päeva, tuleks need külastajate arvud jagada neljaga, et saada unikaalsete inimeste arv. Soomes läbi viidud Turu linna Tall Ships Races regati uurin-gus⁶ leiti, et unikaalseid külastajaid on 186 tuhat inimest, mis tuletati keskmise viibimise alusel 380 tuhandest ürituselt väidetavalt läbi käinust. Number 380 tuhat inimest saadi ürituse korraldajalt ja selle kohta rohkem tõestust ei ole esitatud, ehk pole mainitud, mis alustel see leiti, samuti puudub mõne sõltumatu osapoole hinnang sellele. Võrdluseks võib välja tuua, et Turu linna rahvaarv on 186 tuhat in (2016. aasta andmetel). Soomes oli ürituse külastaja valdavalt kohalik elanik (44% Turu elanik, koos lähipiirkondadega 71%), mujalt Soomest oli 26% ja välisriikidest 3%. Sarnane uuring on tehtud ka Suurbritannias Hartlepool 2023 Tall Ships Races kohta, kus läbi käinud külastajate arv on hinnatud 300 tuhandele ja nende andmete allikaks on märgitud Hartlepool Borough Council, ehk ürituse korraldaja ise⁷. Hartlepooles elab 96 tuhat inimest. Sarnaselt Tallinnas toimunud üritusega on ka mõlemad nimetatud üritused kõigile tasuta ja ilma mingite piiranguteta külastatavad, ehk soovi korral võib külastajateks lugeda kõik, kes ürituse piirkonda sattusid. Samas kui laiendada küsitlustulemusi (millele vastasid tõenäoliselt need, kes viibisid piirkonnas kauem) ka juhukülastajatele võib tekkida oht mõju ülehindamiseks. Uuringu konteksti jaoks võib välja tuua ka üldist turismistatistikat Tallinna kohta. Statistikakaameti andmetel oli majutatud Eesti elanike arv Tallinnas juulis 37 099 ja majutatud väliskülastajaid oli 178 824. Ööbimiste arv oli Eesti elanike puhul 73 766 (keskmiselt 1,99 ööd inimese kohta) ja väliskülastajatel 344 439 (1,93 ööd inimese kohta). Tubade arv Tallinnas oli 9115, voodikohtade arv 19 209, tubade täituvus 81%, voodikohtade täituvus 70%. Ööpäeva keskmine maksumus oli 53 €. Harju maakonnas lisanduks 1 269 tuba ja 3541 voodikohta, seega oleks potentsiaali majutada Tallinnas ja lähiumbruses maksimaalselt veidi vähem kui 23 tuhat inimesel, ülejäänud peaks leppima AirBnB, kodumajutusega ja muu taolisega.

Tallinnas toimunud Tall Ships Races majanduslikku mõju ja tehtud kulutusi võisid mõjutada ka üritusele eelneval perioodil 5.-7. juulil toimunud Keskaja Päevad (Vanalinn, Kesklinn) ja 3.-6. juulil Õllesummer Lauluväljakul. Tartus oli 07. juulil Bryan Adams ja Lõuna-Eestis 05.-07. juulil Rally Estonia. Seega kaks nädalavahetust järjest toimusid suurüritused Tallinnas ja lisaks tehnikahuvilistele Ralli Estonia ja suur kontsert Lõuna-Eestis. Üldise tagasihoidliku majandusliku konjunktuuri taustal võis liiga palju üritusi olla järjest ja see tingida raha kokkuhoiu.

⁶ Tapahtuman kävijätutkimus, Tall Ships Races Turku 2024, Sponsor Insight Finland, <https://tallshipsturku.fi/wp-content/uploads/2024/09/Tall-Ships-Races-Turku-2024-Kavijatutkimus.pdf>

⁷ Hartlepool Borough Council, Evaluation of The Tall Ships Races 2023

Kokkuvõte ja järeldused

Käesolev uuring hindab 2024. aasta 11.-14. juulil Tallinnas toimunud Tall Ships Races Tallinn 2024 majanduslikku mõju. Tallinna etapil osales 58 laeva 14 riigist.

Küsitlusele vastanud ettevõtjatest ligi kaks kolmandikku hindasid võistluse toimumist ettevõtlussektorile üldiselt väga oluliseks. Enda ettevõttele pidas regati toimumist väga oluliseks 40% ettevõtjaist. Peaaegu võrdselt peetakse Tall Ships Races Tallinn 2024 purjeõpperegatiga koostöö tegemisel oluliseks nii lisanduvaid kliente, majanduslikke põhjuseid kui ka mainekaalutlusi. Ettevõtjaist 72% peavad Tall Ships Races'iga sarnaste ürituste (näiteks Tallinna Merepäevad) toimumist väga oluliseks ka järgnevatel aastatel. 60% ettevõttest kasvas küllastajate arv, müügitulu suurenes pooltel vastanud ettevõtteil. Ettevõtjad hindasid ürituse mõju Tallinna kui merelinnana mainele väga või küllaltki oluliseks.

Majandusliku mõju uuringu raames viidi läbi ka Tall Ships Races Tallinn 2024 küllastajate ja osalejate küsitlus. Keskmiselt hindasid vastajad üritust kõrge 6,2 pallise hindegaga, seejuures maksimaalse hinde 7 andis üle poole vastanuist. 68% vastanuist küllastas laevu ja 49% söögialasid, 41% jälgis kontserte sadamates.

Välisriikide elanikest küllastajad viibisid Tallinnas keskmiselt 1,9 päeva ja ööbisid 1,1 ööd. Eesti (va Tallinn ja Harjumaa) elanikud viibisid Tallinnas keskmiselt 1,9 päeva ja ööbisid 0,9 ööd. Välisriikist pärit küllastaja keskmised kulutused olid 88,8 eurot. Eesti elanike (va Tallinn ja Harjumaa) kulutused jäid olid 32,8 eurot. Tall Ships Races välisküllastajate ja ka mujalt Eestist saabunud küllastajate kulude suhteliselt tagasihoidlikku suurust võib tõenäoliselt seletada sellega, et ankeedis paluti märkida kulutusi seoses üritusega, ning võib eeldada, et ainult spetsiaalselt Tall Ships Races pärast saabunute osakaal oli väike ning kõiki tehtud kulusid ei seostatud sellega. Võrdlusena on välja toodud andmeid ka teistes uuringutes leitud kulude kohta (EIS välisküllastajate uuring, Tartu juulikuised kontserdid).

Küsitlusele vastanud (va Tallinna elanikud) hindasid Tallinnat kui mere- ja sadamalinna ning turismi-sihtkoha kõrge 6,2 pallise hindegaga, seejuures maksimaalse hinde 7 andis üle poole vastanuist. Keskmisest kõrgemalt hindasid Tallinna välisriikiide elanikud (6,5 p). Välisriikide elanike hinnang Tallinnale paranes peale regatti 46% vastanuist, halvemaks ei läinud see ühelgi väliskülalisel.

Tall Ships Races küllastajate arvu määramine on raskesti teostatav tulenevalt ürituse olemusest. Erinevate teguritena võib välja tuua näiteks et: üritus on tasuta; toimub mitmes kohas; toimumisala ei ole piiratud; toimumiskoht on Tallinna käidavates piirkondades. Küllastajate võimalike arvude kohta on olemas andmed Telia võrgus lisandunud inimeste kohta võrreldes ürituse eelse ajaga. Nende andmete kohaselt võis välisriikide/osalejate arv ulatuda 17 tuhande inimeseni (sealhulgas 15,8 tuhat välisküllastajat) ja Eesti elanikest küllastajate arv 60,3 tuhande inimeseni (sealhulgas hinnanguliselt 9,7 tuhat väljaspoolt Tallinnat ja Harjumaad). Kokku võis küllastajate arv ulatuda 77 tuhande inimeseni, seejuures Eesti elanike osakaal oli 78% ja välisriikide elanike osakaal 22%. Eesti elanike puhul võib lähendada ka küllastajate arvust 89,2 tuhat inimest, ehk kõik kes viibisid sadamate piirkonnas ja võisid mingil kujul üritusest osa saada. Samas tuleb arvestada, et sadamates oli nädal enne üritust 29 tuhat Eesti inimest, ehk suurusjärk kes oleks piirkonnas olnud ka ilma ürituse toimumata. Kuna küllastajate arvu osas otsesid andmeid ei ole ning kaudsed andmed on ebatäpsed, siis lõplike järeldusi teha ei ole võimalik.

Ööbitud ööde arv seoses Tall Ships Races üritusega võis välisriikidest saabunud külastajatel ulatuda kokku 17,4 tuhande ööni.

Välisriikide elanike kulud seoses Tall Ships Races üritusega olid hinnanguliselt 1,5 miljonit €, millelt tasuti arvestuslikult käibemaksu 231 tuhat € ja ettevõtlussektorile lisandus käivet 1254 tuhat €. Eesti elanike kulud seoses üritusega olid hinnanguliselt vahemikus 1,5 miljonit €, millelt tasuti arvestuslikult käibemaksu 252 tuhat € ja ettevõtlussektorile lisandus käivet 1,2 miljonit €. Eesti ja välisriikide elanike kogukulud olid hinnanguliselt 2,9 miljonit €, millelt käibemaksu tasuti vahemikus 483 tuhat € ja ettevõtlussektorile lisandus käivet 2,5 mln €. Kui arvestada lisaks 28 948 inimest, kes oleks piirkonnas olnud ka ilma ürituseta, siis nende kulud võisid ulatuda 657 tuh euroni ja arvestuslik käibemaks sellelt 119 tuh euroni. Koos nendega oleks kogukulud 3,6 miljonit € ja käibemaks 602 tuhat €.

Edaspidi korraldatavatel üritustel võiks arvestada külastajate tagasisidega, näiteks jäi sellest kõlama info vajakajäämine (kuhu minna, kus midagi toimub), samuti ürituse killustatus.

Tall Ships Races ürituse külastaja on eelkõige kohalik ja lähipiirkonna elanik, Tallinnas hinnanguliselt 72% kohalikud või Harjumaa elanikud, Soomes Turus hinnanguliselt 71% kohalikud ja lähipiirkonnast.

Külastajate tehtud kulude osas saaks täpsema hinnangu juhul kui küsitlus viidaks läbi pärast ürituse toimumist. See eeldaks ürituse alalt külastajate e-posti aadresside kogumist. Juhul kui küsitlus viia läbi ikkagi kohapeal, võiks praegusest suuremat rõhku panna nädalavahetuse päevadele ja küsitleda siis enamat arvu külastajaid.

Edaspidi oleks vajalik saavutada suurem täpsus ürituse külastajate arvu määramisel. Mobiilpositsioneerimise abil tuleks tuvastada nii Eesti kui väliskülastajate unikaalne arv laiendatuna kogu populatsioonile. Ehk siis kui külastaja külastas ürituse mitut piirkonda ja/või mitmel päeval, siis loendatakse teda ühe inimesena. Samuti tuleks mobiilpositsioneerimise abil tuvastada keskmine piirkonnas viibitud aeg kohalike ja väliskülastajate lõikes eraldi.

Defineerida tuleks ka minimaalne piirkonnas viibimise aeg, mille alusel saaks inimest lugeda ürituse külastajaks. 2023/2024 väliskülastajate uuringust on teada, et 23% ööbimisega väliskülastajatest võtab osa kultuuriüritustest (seejuures reisi üheks eesmärgiks on kultuuriürituste külastamine 10% ja peamiseks eesmärgiks 8% ööbimisega väliskülastajatest). Ühepäevareisijatest külastab kultuuriüritusi 7% (seejuures reisi üheks eesmärgiks on kultuuriürituste külastamine 5% ja peamiseks eesmärgiks 4% ühepäeva külastajatest). Seega valdav enamus välisriikide reisib siia muudel eesmärkidel. Näiteks võiks ürituse piirkonnas viibimise ajaks olla nõutav vähemalt kaks tundi, et inimest lugeda külastajaks.

Ürituse mõju hindamist saab täiustada, kuid tuleb arvestada, et tasuta ja ilma piiratud perimeetrita ürituste mõju hindamine jääb alati ebatäpsemaks kui piiratud alal piletiga ürituste puhul.

Lisa 1. Täiendavad andmed osalejate ja küllastajate küsitluse kohta

Küsitluse viisid läbi ürituse vabatahtlikud. Vastanud (eestimaalased, välismaalased, regatil osalejad) saadi valimisse ühesuguse küsitlemise meetodiga.

Vastanute arv jagunes päevade kaupa järgmiselt:

- 11. juulil kell 12:07–21:32 vastas 138 inimest, neist 122 küllastajat (sh 23 välisriigist) ja 16 osalejat (sh 5 välis).
- 12. juulil kell 12:08–21:04 vastas 173 inimest, neist 159 küllastajat (sh 24 välis) ja 14 osalejat (sh 3 välis).
- 13. juulil kell 11:09–21:55 vastas 100 inimest, neist 96 küllastajat (sh 6 välis) ja 3 osalejat (sh 0 välis).
- 14. juulil kell 11:03–17:25 vastas 40 inimest, neist 35 küllastajat (sh 3 välis) ja 1 osaleja (sh 0 välis).

Lisa 2. Küllastajate kulude täpsem jaotus

Väliskülastajad	Väliskülastajatel ei võetud tühjasid ega nullidega kulusid arvesse										Tasuliste regatiga seotud ürituste piletid	Toidu ja jookide osts	Muude kaupade ost	Trans- port	Maju- tus	Muu mee- lahutus	Muud kuld		
	Arv	Kulud tühjad	Kulud nullid	Arvesse võetud inimeste arv	1-49 eur in	50-99 eur in	100+ eur in	min kulu in	max kulu in	Kokku kuld								Kokku in kohta	
Kokku 11-14 juuli	56	22	5	29	13	7	9	7	626	184	89	4	13	5	21	11	23	7	4
11.juuli	23	10	3	10	5	3	2	10	626	216	107	6	13	6	52	6	10	13	1
12.juuli	24	9	2	13	4	4	5	7	160	181	79	4	12	3	4	14	33	6	2
13.juuli	6	3	0	3	3	0	0	10	40	41	21	0	14	7	0	0	0	0	0
14.juuli	3	0	0	3	1	0	2	30	260	230	141	0	17	10	13	23	44	0	33
Kui vaadata ainult neid kes märkisid kulud 1 inimese kohta, siis oleks kulud																			
Ainult neid kes märkisid kulud 1-3 inimese kohta, siis oleks kulud n=23																			
Ainult neid kes märkisid kulud 4, 5, 12 inimese kohta, siis oleks kulud n=6																			
Eesti elanike (va Tallinn ja Harjumaa) nullidega kulud võeti arvesse, tühjad mitte																			
Kokku 11-14 juuli	Arv	Kulud tühjad	Kulud nullid	Arvesse võetud inimeste arv	1-49 eur in	50-99 eur in	100+ eur in	min kulu in	max kulu in	Kokku kuld	Kokku in kohta	Tasuliste regatiga seotud ürituste piletid	Toidu ja jookide osts	Muude kaupade ost	Trans- port	Maju- tus	Muu mee- lahutus	Muud kuld	
																			Arv
11.juuli	13	5	3	8	8	8	0	0	30	26	11	3	6	1	0	2	0	0	0
12.juuli	23	4	4	18	11	4	0	0	65	56	24	8	4	2	2	2	5	0	1
13.juuli	15	0	1	15	11	2	1	0	375	95	49	1	11	3	1	7	26	0	0
14.juuli	6	0	0	6	3	2	1	10	125	99	47	8	13	2	2	5	15	0	2
Kui jäta nuli välja on kulud 6€ inimese kohta suuremad																			
Kui jätta 11 kuupäeva välja, oleks kulud 4€ inimese kohta suuremad																			
Tallinn ja Harjumaa nullidega kulud võeti arvesse, tühjad mitte																			
Kokku 11-14 juuli	Arv	Kulud tühjad	Kulud nullid	Arvesse võetud inimeste arv	1-49 eur in	50-99 eur in	100+ eur in	min kulu in	max kulu in	Kokku kuld	Kokku in kohta	Tasuliste regatiga seotud ürituste piletid	Toidu ja jookide osts	Muude kaupade ost	Trans- port	Maju- tus	Muu mee- lahutus	Muud kuld	
																			Arv
11.juuli	86	36	9	50	38	3	0	0	80	28	15	3	8	1	1	1	0	0	1
12.juuli	112	49	12	63	43	7	1	0	120	36	19	3	7	3	1	2	0	1	2
13.juuli	75	25	8	50	33	6	3	0	250	54	30	4	10	6	4	2	0	1	2
14.juuli	26	3	1	23	18	2	2	0	200	55	35	8	14	3	5	2	0	1	1
Kui jätta nuli välja on kulud 4€ inimese kohta suuremad																			
Kui jätta 11 kuupäeva välja, oleks kulud 2€ inimese kohta suuremad																			

Lisa 3. Telia andmete täpsem jaotus

Välisturistid (andmeid ei ole laiendatud, ainult Telia võrk)

Kuupäev	Linnaosa	Inimesed
11.07.2024	Kesklinn	32584
11.07.2024	Põhja-Tallinn	15369
12.07.2024	Kesklinn	32051
12.07.2024	Põhja-Tallinn	16266
13.07.2024	Kesklinn	32040
13.07.2024	Põhja-Tallinn	17035
14.07.2024	Kesklinn	32943
14.07.2024	Põhja-Tallinn	16264

194 552

Kuupäev	Linnaosa	Inimesed
04.07.2024	Kesklinn	30365
04.07.2024	Põhja-Tallinn	14908
05.07.2024	Kesklinn	28219
05.07.2024	Põhja-Tallinn	13212
06.07.2024	Kesklinn	29165
06.07.2024	Põhja-Tallinn	13961
07.07.2024	Kesklinn	31926
07.07.2024	Põhja-Tallinn	15744

177 500

Rohkem turiste Telia võrgus 17 052.

Eesti elanikud (andmed laiendatud kogu populatsioonile)

Kuupäev	Region	Inimesed
11.07.2024	Tallinna Vanasadam	2553
11.07.2024	Lennusadam Patarei	4624
11.07.2024	Noblessneri jahisadam	6119
12.07.2024	Tallinna Vanasadam	3802
12.07.2024	Lennusadam Patarei	8387
12.07.2024	Noblessneri jahisadam	11271
13.07.2024	Tallinna Vanasadam	4422
13.07.2024	Lennusadam Patarei	13658
13.07.2024	Noblessneri jahisadam	15831
14.07.2024	Tallinna Vanasadam	2466
14.07.2024	Lennusadam Patarei	8467
14.07.2024	Noblessneri jahisadam	7653

89 253

Kuupäev	Piirkond	Inimesed
05.07.2024	Tallinna Vanasadam	1903
05.07.2024	Lennusadam Patarei	2309
05.07.2024	Noblessneri jahisadam	2701
07.07.2024	Tallinna Vanasadam	1969
07.07.2024	Lennusadam Patarei	1716
07.07.2024	Noblessneri jahisadam	2567
04.07.2024	Tallinna Vanasadam	2892
04.07.2024	Lennusadam Patarei	2033
04.07.2024	Noblessneri jahisadam	2869
06.07.2024	Tallinna Vanasadam	3065
06.07.2024	Lennusadam Patarei	2173
06.07.2024	Noblessneri jahisadam	2751

28 948

Vahe ürituse toimumise aeg vs tavaline nädal. Rohkem inimesi 60 305.